

Ўзбекистон

1997-yil 27-avgustdan chiqa boshlagan

2007-yil 5-aprel, № 14 (535)

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенатининг тўққизинчи ялпи мажлиси тўғрисида АХБОРОТ

30 март куни Тошкент шаҳрида Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенатининг тўққизинчи ялпи мажлиси ўз иштини давом эттирди. Парламент юқори палатасининг аъзолари ялпи мажлисининг иккинчи иш кунини «Ўзбекистон Республикасининг Жиноят ҳамда Жиноят-процессуал кодексларига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида»-ги қонунни кўриб чиқишдан бошлади. Қонун этил спиртини, алкоғолли маҳсулотлар ва тамаки маҳсулотларини контрабанда йўли билан олиб киришга, қонунга хилоф равишда ишлаб чиқариш ва муомалага киритишга, хавфсизлик талабларига жавоб бермайдиган товарларни ўтказиш мақсадини кўзлаган ҳолда ишлаб чиқариш, сақлаш ва ташишга, ўтказишга, ишларни бажариш ёки хизматларни кўрсатишга қарши курашни кучайтиришга қаратилганлиги кўрсатиб ўтилди.

Қонунда истеъмолчиларнинг ҳаёти ёки соғлиғига реал хавф соладиган ана шундай қонунбузарликларнинг олдини олиш ҳамда уларга чек қўйиш чора-тадбирлари назарда тутилмоқда, бундай қонунбузарликларни содир этганлик учун жавобгарлик кучайтирилмоқда. Қонунда чигитдан олинган маҳсулотни қонунга хилоф равишда ишлаб чиқарилганлиги ёки муомалага киритилганлиги учун ҳам жавобгарлик назарда тутилмоқда. Қонунда назарда тутилган ҳуқуқий чоралар маҳсулотларни, агар уларни истеъмол қилиш фуқароларимизнинг соғлиғи ва ҳаётига хавф соладиган бўлса, қонунга хилоф равишда олиб киришни, айриқичининг тарзда ишлаб чиқаришнинг олдини олиш ва пайини қирқиш учун янада самаралироқ шароитлар яратилишига олиб келади.

«Ўзбекистон Республикасининг Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодексининг 125-моддасига ўзгартиш киритиш ҳақида»-ги қонун ҳам сенаторлар томонидан кўриб чиқилди ва маъқулланди. Қонунда мужассам топган ҳуқуқий чоралар энг аввало автомобилотранспорт воситаларини бошқариш ва йўловчилар ташишда фуқароларнинг хавфсизлигини таъминлашга қаратилган.

Ялпи мажлисда Ўзбекистон Республикасининг халқаро фаолияти билан боғлиқ иккита ҳуқуқий ҳужжат кўриб чиқилди ва маъқулланди. Сенаторлар томонидан қайд этилганидек, шулардан биринчиси «Марказий Осиёда ядро қуролидан холи зона тўғрисидаги Шартнома» (Семипалатинск, 2006 йил 8 сентябрь) ратификация қилиш ҳақидаги Ўзбекистон Республикасининг Қонуни бўлиб, у Марказий Осиёда ядро қуролидан холи зона барпо этиш тўғрисида Ўзбекистон Республикаси Президентини Исрол Каримов томонидан илк бор 1993 йил 28 сентябрда БМТ Бош Ассамблеясининг 48-сессиясида илгари сурилган ташаббуснинг мантикий ҳосиласидир. Ўзбекистон Президентининг айна ана шу ташаббуслари 2006 йил 8 сентябрда Семипалатинскда Марказий Осиёда ядро қуролидан холи зона тўғрисидаги Шартнома имзоланган йўли билан халқаро-ҳуқуқий жиҳатдан расмийлаштирилди. Бу Шартнома минтақада хавфсизлик, барқарорлик ва тинчлик сақлашни таъминлашга қаратилган муҳим халқаро-ҳуқуқий ҳужжатдир.

Халқаро турқамга мансуб иккинчи ҳуқуқий ҳужжат — «Марказий Осиё Ҳамкорлиги» Ташкилотининг Евроосиё иқтисодий ҳамжамиятига интеграцияси тўғрисидаги Баённомани (Минск, 2006 йил 23 июнь) ратификация қилиш ҳақидаги қонун «Марказий Осиё Ҳамкорлиги» Ташкилотига аъзо давлатлар раҳбарлари Кенгашининг Евроосиё мақомида интеграция жараёнларини янада ривожлантириш ҳақидаги қарорини (Санкт-Петербург, 2005 йил 6 октябрь) амалга ошириш билан боғлиқ. Қарорда «Марказий Осиё Ҳамкорлиги» Ташкилотини Евроосиё иқтисодий ҳамжамияти билан бирлаштириш ҳақидаги қонун мустахкамлаб қўйилган бўлиб, бу интеграциялашув жараёнлари ривожланишидаги янги босқичдан далolat беради.

Сенаторлар Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенатининг 2006 йилдаги фаолияти ҳақидаги ҳисоботни ҳам маъқулладилар.

Олий Мажлиси Сенатининг ялпи мажлисида сенаторлар Ўзбекистон Республикаси Бош прокурорининг Ўзбекистон Республикаси прокуратура органларининг 2006 йилдаги фаолияти ҳақидаги, Ўзбекистон Республикаси Табиатни муҳофаза қилиш давлат қўмитаси раисининг Табиатни муҳофаза қилиш давлат қўмитасининг 2006 йилдаги фаолияти тўғрисидаги ҳисоботларини тинглаб, шунингдек Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Инсон ҳуқуқлари бўйича вакилининг (омбудсманнинг) 2006 йилдаги фаолияти ҳақидаги масалани кўриб чиқиб, уларнинг иштини янада такомиллаштириш юзасидан аниқ тақлиф ва тавсиялар ишлаб чиқдилар.

Парламент юқори палатасининг аъзолари Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенати Кенгашининг қарорларини тасдиқлаш тўғрисидаги, Ўзбекистон Республикаси Олий суди таркибига ўзгартишлар киритиш ҳақидаги масалаларни ҳамда Сенат ваколатига тааллуқли бошқа масалаларни ҳам кўриб чиқдилар, улар юзасидан тегишли қарорлар қабул қилинди.

Тўққизинчи ялпи мажлисда ҳаммаси бўлиб 24 та масала кўриб чиқилди, уларни муҳокама қилишда 67 нафар сенатор сўзга чиқди.

Сенаторлар томонидан кўриб чиқилган ва маъқулланган барча қонунлар жамиятни демократлаштириш ва янгилаш, унинг ҳаётий фаолияти билан боғлиқ ҳамма соҳаларни ислоҳ қилиш вазифаларини изчиллик билан ҳал этишда муҳим аҳамиятга эгадир.

Айни шу жиҳатдан олганда сенаторлар томонидан маъқулланган хусусан қуйидаги қонунлар — Ўзбекистон Республикаси Президентини Исрол Каримов томонидан Қонунчилик палатасига лойиҳалари киритилган «Давлат бошқарувини янгилаш ва янада демократлаштириш ҳамда мамлакатни модернизация қилишда сиёсий партияларнинг ролини кучайтириш тўғрисида»-ги Конституциявий Қонун ҳамда «Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг айрим моддаларига (89-моддасига, 93-моддасининг 15-бандига, 102-моддасининг иккинчи қисмига) тўзатишлар киритиш тўғрисида»-ги қонун, шунингдек «Давлат бошқарувини янгилаш ва янада демократлаштириш ҳамда мамлакатни модернизация қилишда сиёсий партияларнинг ролини кучайтириш тўғрисида»-ги Ўзбекистон Республикаси Конституциявий Қонуни қабул қилинганлиги муносабати билан Ўзбекистон Республикасининг айрим Қонун ҳужжатларига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш ҳақидаги қонун алоҳида аҳамият касб этади.

Маъмур қонунлардаги қондаларнинг амалга оширилиши бугун сиёсий, давлат қурилиши тизимига, ижтимоий, иқтисодий ва сиёсий ислохотлар жараёнларига, мамлакатни демократик жиҳатдан янгилаш бардавомлигига чқур таъсир ўтказди.

Шу билан Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенатининг тўққизинчи ялпи мажлиси ўз иштини тамомлади.

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенатининг матбуот хизмати

Республика Бош прокуратурасида

ХАЛҚАРО ҲАМКОРЛИК

Ўзбекистон Республикаси Бош прокурори Рашидjon Қодиров 2007 йил 28 март куни ГФРнинг Ўзбекистондаги Факултета ва мухтор элчиси жаноб Маттиас Майерни қабул қилди.

Учрашув чоғида меҳмон Ўзбекистон Республикаси прокуратура органлари тизими, уларнинг асосий мақсадлари ҳамда вазифалари, ҳуқуқни муҳофаза қилиш функцияси ва фаолиятининг бошқа устувор йўналишлари билан таништирилди.

Ўзбекистон Республикаси ва ГФР ҳуқуматлари ўртасида 1995

йил 16 ноябрда Бонн шаҳрида имзоланган «Уюшган жиноятчилик, терроризм ва жиждий хавф туғдирувчи жиноятларга қарши курашда ҳамкорлик тўғрисида»ги Битим асосида ҳар иккала мамлакатнинг ҳуқуқни муҳофаза қилиш органлари ўртасидаги ҳуқуқий ҳамкорликни янада тараққий эттириш ва чуқурлаштириш истиқболлари хусусида конструктив мулоқот бўлиб ўтди.

Жиноят ишлари бўйича иккала мамлакатнинг Бош прокуратуралари ўртасидаги икки томонлама ҳуқуқий ҳамкорлик изчил ва самарали амалга

оширилаётганлиги, бу жараён Моника Хармс хоним ГФР Бош прокурори лавозимига тайинлангандан кейин янада жадаллашганлиги таъкидлаб ўтилди.

Сўхбат сўнгида томонлар ўзаро бир-бирини тушуниш ва ўзаро манфаатлар асосида икки томонлама ҳуқуқий ҳамкорликни янада тараққий эттиришга янги туртки берадиган ушбу мулоқотдан қониқиш ҳис этганликларини изҳор қилдилар.

Хуришд БҮРИЕВ,
Республика Бош
прокуратураси бўлим катта
прокурори

ЭКСПЕРТЛАР ТАШРИФИ

Европа Иттифоқи Кенгашига раислик қилиб турган Германия Федератив Республикасининг муҳофаза мувофиқ Германия Ташқи ишлар вазирлигининг Жанубий Кавказ ва Марказий Осиё мамлакатлари бўлими раҳбари жаноб Ролф Шулсе раҳбарлигидаги Европа Иттифоқи экспертлари делегацияси 2007 йилнинг 31 мартдан 4 апрелга қадар Ўзбекистон Республикасида бўлди. Ташрифдан мақсад Европа Иттифоқи экспертларининг 2006 йил 11-15 декабр кунлари Ўзбекистонга сафари якуналарига қўра уларда 2005 йил май ойида Андижонда содир этилган воқеалар бўйича пайдо бўлган қўшимча саволларни муҳокама қилишдан иборат эди.

Ушбу ташриф доирасида Европа Иттифоқи экспертлари Ташқи ишлар вазирлигида қабул қилинди. Бош прокуратурада Ўзбекистон Республикаси ҳуқуқни муҳофаза қилиш органлари экспертлари билан уларнинг учрашуви бўлиб ўтди. Шунингдек, ЕИ экспертлари жазага ҳукм этилганлар, уларнинг адвокатлари ва судьялар билан ҳам учрашди. Европа Иттифоқи делегациясининг эксперт учрашувлари давомида Андижон воқеалари бўйича ўтказилган текширувлар ва қўзғатилган жиноий ишларни судда кўриб чиқиш якуналарига тегишли уларни қизиқтирган барча масалалар бўйича батафсил маълумот тақдим этилди.

Ташриф доирасидаги учрашувлар ишчанлик вазиятида, ўзаро ҳурмат руҳида ўтди. Томонлар бўлиб ўтган амалий мулоқотлардан қониқиш ҳосил қилганини билдирди.

Соҳибқирон Амир Темури 671 ёшда

Амир Темури қадриятини — давлатчилик таянчиди

Амир Темури давлатини тузилиши, унинг шахсий хислатлари, ҳарбий стратегияси «Темури тузуқлари»да батафсил баён қилинган.

«Темури тузуқлари» 2 қисмдан ташкил топан. Биринчи қисмида Амир Темури давлатни барпо этиш ва мустахкамлаш, қўшинларни ташкил этиш ва ички интизом, қўшиннинг жанговар ҳолати масалалари ақт экан. Иккинчи қисмида Амир Темури ҳокимият тепасига келиши ва ҳарбий юришлари тафсилотлари баён қилинган.

Соҳибқирон зукко сиёсатчи ва йирик давлат арбоби сифатида ўз давлатининг тузилишини, уни қай тарзда бўлиши кераклигини, мансабдорларнинг ҳуқуқ ва бурчларини бел

Дунё халқлари тақдирда, унинг цивилизацияси жараёнида Амир Темурининг ўрни беқиссидир. Соҳибқирон Амир Темури мўғулларнинг 150 йиллик ҳукмронлигига барҳам бериб, Мовароуннаҳрда қудратли марказлашган давлат барпо этди. Амир Темури давлатни бошқарув тартиби, унинг ҳарбий санъати ва доир фаолияти ҳозирги давримиз учун ҳам муҳим аҳамиятга эгадир. Шунингдек, Соҳибқирон қолдирган бой маънавий ва маданий мерос асрлар оша халқимизга йўлчи юлдуз бўлиб хизмат қилади.

Амир Темури миллатимиз рамзи — миллий гуруримиздир. Ута муҳим ислохотлар Амир Темури давлатининг олий органи — қурултой орқали мувофиқлаштирилган. Соҳибқироннинг мамлакат ҳаётининг турли жаҳдаларида кўрсатган фидойилиги, юртпарварлиги, унинг ниҳоятда зукко сиёсатчи эканлиги ўша даврининг олим-фузалолари, саёхатчилари томонидан эътироф этилган.

килаб берган. Амир Темури ўз давлатининг таянчи бўлган мамлакатдаги ижтимоий-сиёсий гуруҳларга суянган ҳолда иш олиб борган. Улар асосан аҳолининг 12 та қатламидан иборат бўлиб, унга қуйидагилар кирган: 1) Муҳаммад алай-хиссалом авлоди бўлиши сайидлар, уламолар, шайхлар; 2) катта тақриба ва билим соҳиблари; 3) дуғойи тақводорлар; 4) амирлар, сарханглар, лашкар сипоҳсолари; 5) аскар ва халқ оммаси; 6) салтанат ишларини, унинг сиру асрорини билган, кенгаш қилишга муносиб оқил, маслаҳатқўйи доно, ишончли кишилар; 7) вазирлар, котиблар, девон бошлиқлари; 8) табиблар, мунажжимлар ва муҳандислар; 9) муҳаддис ва муаррирлар; 10) тасавуфчилар, орифлар; 11) хунармандлар ва санъат аҳли; 12) турли мамлакат ва ўлкалардан

келган саёхатчилар ва савдогарлар.

Амир Темури оддий рақил (рай)нинг аҳолидан доимо оғоҳ бўлиб турган, бу эса ўз навбатида давлатнинг мустахкам қудратли бўлишига имкон яратган.

«Райят аҳолидан оғоҳ бўлиди, улугларни оғақаторида, кичикларини фарздан ўрнида кўрди. Ҳар ернинг табиатидан, ҳар элнинг расми-одати, йўл-йўсинларидан воқиф бўлиб турди, ҳар бир ўлка ва шаҳар аҳолисидан улуглари ва бузруклари билан ошно бўлди ва уларнинг табиатида тўғри келган ўзлари тилган одамларни уларга ҳоким қилиб тайинлади... Ҳокимлар, сипоҳ ва райятдан қайси бирининг халққа жабр ва зулм қилганини эшитсам, инсоф адолат билан дарҳол унинг ҳокимини кўрдим», дейди Амир Темури ўз тузуқларида. (Давоми 3-бетда).

Шу йилнинг 10 март куни Ўзбекистон Президентини Ислом Каримовнинг «Муддатли ҳарбий хизматнинг белгиланган муддатларини ўтаб бўлган фуқароларни хизматдан бўшатish ҳамда Ўзбекистон Куролли Кучлари навбатдаги чакирув тўғрисидаги қарори матбуотда эълон қилинди. Ватан олдидаги йигитлик бурчини адо этган аскарлар энди ҳаёти ва ҳарбий тажриба эгаси бўлиб ўз ота-оналари бағрига қайтадилар. Чакирув ёшида бўлган ёшларимиз эса уларнинг изидан бориб, миллий армиямиз сафида хизмат қилишдек шарафли йўлга олганишди.

Ҳарбий хизматни ўташ муддатлари куйидагича: муддатли ҳарбий хизматни ўтаётган аскар ва сержантлар учун 12 ой; олий маълумотли фуқаролар учун муддатли ҳарбий хизмат даври 9 ой қилиб белгиланган.

Кўпчилики қизиқтирадиган масала сафарбарлик чакирув резервидаги ҳарбий хизматдир. Бунда одатда муддатли ҳарбий хизматни

Фавқулодда вазиятлар ёки Ўзбекистонга таъвоуз рўй берган тақдирда улар ҳақиқий ҳарбий хизматга чакирилади. Бу хизматни ўтаган фуқаролар 27 ёшга тўлганидан кейин Куролли Кучлар резерви таркибига ўтказилади. Шартнома бўйича Куролли Кучлар сафидаги ҳарбий хизматга фуқаролар ихтиёрийлик асосида қабул қилиниб, улар давлат билан тузиладиган шартномага би-

ҳарбий хизматни, шунингдек, сафарбарлик чакирув резервидаги хизматни ўтаган оддий аскар, сержант ва офицер бўлган ҳарбий хизматга мажбурлар учун Куролли Кучлар сафини уруш даврида тақозо этиладиган штатлар даражасига қадар тўлдириш ва кўнайитиш мақсадида умумий ҳарбий мажбурият асосида жорий этилади.

Бу хизматни ўтаётган ҳарбий хиз-

беради. Чакирув комиссиялари фаолиятида ошқораклини тасминлаш учун уларнинг таркибига бир қатор жамоатчилик ташкилотлари ва ОАВ вакиллари киритилган.

Ўзбекистон Республикаси ҳарбий прокуратураси ходимлари туман ва шаҳар мудофаа ишлари бўлимлари томонидан чакирув вақтида қайд этилган қонуннинг аниқ ва бир хилда ижро этилишини ўрганиб борадилар. Жойларда чакирулувчилар ва уларнинг ота-оналари билан учрашувлар ташкил қилиниб, ҳарбий хизмат турлари, ҳарбий хизматга қорланган йигитларнинг ҳуқуқ ва бурчлари, ҳарбий хизматни яъни даражада ўтаган йигитларга давлатимиз томонидан бериладиган имтиёз ва имкониятлар тўғрисида тўшунтириш ишлари олиб борилмоқда.

Шуни таъкидлаб ўтиш жоизки, авваллари ҳарбий хизматга йигитларнинг бориши ёки уларнинг чакирилиши анчагина муаммолар туғдир эди. Ҳозирги вақтга келиб ахвол бутунлай ўзгарди. Йигитларимизнинг барчаси она Ватан олдидаги муқаддас бурчларини адо этиш, юртимизга қисси деган шарафли номга эга бўлиш учун ҳарбий хизматга катта иштиёқ билдиришмоқдалар. Бу юртимиз асл ўғлонларининг она Ватанга, халқимиз ва Президентимизга содқлигининг белгисидир.

Саидиддин ЖўРАЕВ,
Республика Ҳарбий прокуратурининг ўринбосари

ўташга яроқли ҳамда, чакирилиш муддатини кечиктириш ва чакирилишдан озод этиш ҳуқуқига эга бўлмаган, бироқ Куролли Кучлар сафига навбатдаги муддатга чакирилмаган шахслар ана шу сафарбарлик чакирув резервидаги ҳарбий хизмат сафига олинади. Бу хизмат тури ҳудудий принцип асосида ойлик йигитлар тарзда ташкил этилиб, чакирилувчилар томонидан Молия вазирлигининг махсус ҳисоб-варамига пул бадалли тўловини назарда тутлади.

Сафарбарлик чакирув резервидаги ҳарбий хизматга саломатлигига кўра яроқли шахслар 27 ёшга тўлгунга қадар олинди ва бир ойлик ҳарбий йигитларга жалб этилади.

ноан оддий аскар, сержант ва офицерлар таркибиде хизматни ўтайдилар.

Ҳарбий хизматни ўташ муддати ва асосий шартлари шартномада белгиланади. Айни пайтда дастлаб-ки шартнома оддий аскар ва сержантлар учун 3 йил, офицерлар учун 5 йил муддатга тузилади. Олий ҳарбий таълим муассасаларининг курсантлари билан келгусида офицерлар таркибиде ҳарбий хизматни камиде 5 йил ўташ шarti билан шартнома тузилади.

Мазкур муддатлар туғаган, тарафларнинг келишуви билан бу муддат янги шартнома тузиш орқали узайтирилиши мумкин.

Резервчилар хизмати ҳақиқий

матта мажбурлар тинчлик даврида қўшинларнинг жанговар тайёргарлигини сақлаб туриш ва тақомиллаштириш мақсадида ҳарбий қисмлар базасида ҳудудий принцип асосида ташкил этиладиган ҳарбий тайёргарлик бўйича йигитларни ўташга жалб этилиши мумкин.

Яна шуни айтиш зарурки, жисмоний ва маънавий жиҳатдан яхши тайёргарликка эга бўлган чакириқ ёшидагиларни муддатли ҳарбий хизматга танлаш ва қолган чакириқ ёшидагиларни сафарбарлик чакирув резервида қўшиш учун танлов жорий этилган. Бу танлов фуқароларни муддатли ҳарбий хизматга чакириш ҳақида қарор қабул қилишда ноҳилисликка йўл қўймайлик имконини

ҚАРЗДОРЛИК ҚАЧОНГАЧА?

Мамлакатимиз энергетика ресурсларига бой давлатлар қаторига кирди. Аҳолини, қорхона ва ташкилотларни табиий газ ва электр энергетика билан таъминлаш даражасига кўпгина хорижликлар ҳавас билан қаради. Лекин кейинги йилларда фойдаланилган газ ва электр энергетика қадри қанчалар кўпайиб кетди. Бундай қарздорлик келиб чиқмоқда. Бундай қарздорлик ўз навбатида қўйлаб салбий оқибатларни келтириб чиқараяпти. Улардан биринчиси, тўловни амалга оширмаган аҳоли, қорхона ва ташкилотларни энергетика ресурслари билан таъминлашда эздилашар вужудга келади. Нақд пул таққидлиги кучайиб, аҳоли қўлидаги нақд пул эмиссияси ҳажми ошади. Юридик шахслар ўртасидаги дебиторлик ва кредиторлик қарзлар иқтисодийёт ривожига тўсиққа айланади. Мана шундай ҳолатларнинг олдини олишда шу соҳага оид қонунлар ижросини назорат қилишнинг аҳамияти катта.

Жумладан, Андижон вилояти прокуратураси томонидан тўлов интимиозини мустақкамлаш юзасидан ваколат доирасида муайян ишлар амалга оширилди. Андижон вилоятида 2007 йилнинг 1 март ҳолатига табиий газдан қарздорлик 45,1 млрд. сўмни, электр энергиясидан қарздорлик 75,6 млрд. сўмни ташкил этган. Прокуратура томонидан ушбу соҳада аниқланган қонубузилишларни бартараф этиш юзасидан 35 та тақдимнома киритилиб, 67 нафар шахс интимиозини, 86 нафар шахс маъмурий, 12 нафар шахс моддий жавобгарликка тортилди. 43 та шахс оғохлангилари, 8 та жиноят иши қўзғатилди.

Жумладан, «Андижон электр тармоқлари» АЖ мансабдор шахслари томонидан 103 та ҳўжалик юритувчи субъектларга олдиндан 30 фойиз тўлов ундирилмасдан 2,2 млрд. сўмлик, шунингдек муддати ўтган қарздорлиги бўлган 107 та субъектга 2,1 млрд. сўмлик электр энергияси етказиб берилган. Ушбу ҳолатлар юзасидан тегишли мансабдор шахсларга нисбатан жиноят ишлари қўзғатилди.

Бобир УСМОНОВ,
Андижон вилояти прокуратураси бўлим катта прокурори

Хотматлаш бўлган ер

Бугунги кунда қишлоқ ҳўжалигида ерлар фермерлар ихтиёрига берилганлиги тўғрисида янгила меҳнат муносабатлари шаклланимоқда. Афсуски, мана шу жараёнда, яъни тендерларда ерни тақсимлашда айрим қонубузариликлар, таниш-билишчиликка йўл қўйиш ҳолатлари кўзга ташланиб қолмоқда.

Мухаммадали Жалилов Олтиариқ туман «Нуробод» ширкат ҳўжалигида кадрлар бўлими бошлиғи вазифасида ишлаб келган. У 2006 йил 22 февраль куни бўлиб ўтган пайчилар вакилларининг умумий йиғилиши расмий ҳўжатларига сохта маълумотлар киритган фуқаролар М.Абдулатиповга, А.Матқубовларнинг фермер ҳўжалиги ташкил этиш учун ер сўраб ёзган аризалари кўриб чиқилмаган бўлса-да, бу фуқароларнинг тендерда голиб чиққан деб кўрсатади. М.Абдулатиповга 146,1 гектар, А.Матқубовга 56,5 гектар ер берилганлиги ҳақидаги сохта ҳўжатларни туман ҳўкимлигига тақдим қилди. Туман ҳўкимлиги раҳбарлари ҳам бу сохта ҳўжатларни тасдиқлаб беради. Оқибатда ҳўжалик фуқароларининг манфаатларига жиддий

зарар етказилади. Тумандаги Алишер Навоий номли ширкат ҳўжалиги бошқаруви раиси Обиджон Абдиев ҳам ерни хотматлаш қилганлардан бири бўлиб қикди. У туман қишлоқ ва сув ҳўжалиги бошқармаси бош муҳандиси Р.Ғафоров билан тил бириктириб, пайчилар вакилларининг 2006 йилнинг 20 февраль куни бўлиб ўтган умумий йиғилиши қарорини сохталаштиради. Р.Ғафоровнинг ўғлига қарашли бўлган «Равшанбек Ғафоров» фермер ҳўжалиги учун қўшимча ер майдони ажратиш ҳақида қарор тайёрлашиб, туман ҳўкимлиги тасдиқидан ўтказишга ҳам эришилади. Тендер танлов комиссиясининг йиғилиши қарорини ҳам қасддан сохталаштиради. Шу сохта ҳўжатлар асосида Р.Ғафоров 51,8 гектар ер олишга эришади. О.Абдиев мазкур ҳўжалик бошқаруви раис бўлиб келгунга қадар туман фермер ҳўжаликлари уюшмаси раҳбари бўлиб ишлаган эди. Шу вазифада ишлаб юрган кезлари ҳам давлат манфаатларига моддий зиён етказганлиги маълум бўлиб қолди. У Адлия вазирлигининг 1998

йил 2 июлдаги қарори билан тасдиқланган «Дехқон ва фермер ҳўжаликлари томонидан ишлаб чиқарилган озиқ-овқат маҳсулотларини қайта ишлаш ва четга олиб кетилишини расмийлаштириш тартиби» талабларига зид ишлар қилган. Хусусан, 2005 йилда давлат чегарасидан четга маҳсулот олиб чиқиб кетадиган уюшма аэзолари учун божхона масканига 740 та ҳолатда маҳсулот қиймати паст нархларда белгиланган берилган. Оқибатда 17 млн. 580 минг 456 сўм миқдоридеги давлат божи ҳисобланмай қолган. 2006 йилнинг январь, февраль ойларида ҳам шундай ноқонуний ишларга йўл қўйилган.

Туман прокуратураси расмий ҳўжатларни қалбақлаштириб, ерларни талон-тарож қилган юқоридеги мансабдор шахслар ишини судга оширди. Бунга қадар туман прокурори киритган протестга асосан туман ҳўкимининг юқоридеги номлари тилга олинган фуқароларга ер ажрати бериш ҳақидаги ноқонуний қарорлари бекор қилинди ва ерлар эгаларига қайтарилди.

Озодбек ҚўЛДОШЕВ,
Олтиариқ туман прокуратурининг ёрдамчиси

Тарбияга бефарқ бўлманг!

Транспорт соҳасида воёга етмаганлар ўртасидаги жиноятчилик Тошкент шаҳрида 2005 йилда 5 тани, 2006 йилда эса 17 тани ташкил қилган. Бунинг сабаблари нимада? Янги бир авлод шаклланаётган бир даврда уларнинг тарбияси ҳар домигидан муҳимроқ аҳамиятга эга. Ташқи ажратиб таъсири кучайган, гиёҳронлик, диний экстремизм оstonада ҳавф солиб турган шароитда миллат генефондини сақлаб қолишга панжа ортидан қараб бўлмайди.

Тошкент транспорт прокуратураси томонидан ўтган йилги воёга етмаганлар ўртасида жиноятчиликка қарши курашиш доирасида мактаб ва маҳаллаларда 34 та учрашув ўтказилди. Йил давомида туман ҳўкимликлари билан ҳамкорликда мунтазам равишда йиғилишлар уюштирилиб, тегишли органларга ажратилган киритиб борилади. Воёга етмаганларга оид қонунлар ижроси юзасидан 5 та текшириш ўтказилди.

Ўтказилган тадбирлар натижасида Тошкент ТИИБ ВЕОХ-ОБГА турли хил ҳўқуқбузарлик учун жами 734 нафар шахс келтирилган. Уларнинг 74 нафари воёга етмаганлар ижтимоий-ҳўқуқий ёрдам кўрсатиш марказига юборилган бўлса, 60 нафари оғохлангилар, 8 нафарининг ота-онаси жаримага тортилган. Ҳаракатдаги поездларнинг ойналарини синдириш каби ҳўқуқбузарликлар 28 тадан 19 тага қамайган. Воёга етмаганлар билан боғлиқ баҳтсиз ҳодисалар 13 тани ташкил этган бўлиб, уларнинг 5 таси ўлим билан туғанган.

Ўтган йилги содир этилган 17 та жиноятнинг биттаси безорилик, қолганлари эса ўғирлик билан боғлиқдир. Масалан Тошкент шаҳрида яшовчи Р.Ким, В.Журлов, В.Сўльиқовлар ўзаро тил бириктириб темир йўлга ўрнатилган дрессел трансформаторини ўғирлаб кетганлар. Шунга ўхшаш мисолларни афсуски ана анча давом этириш мумкин. Бундай қонубузилишларнинг олдини олишнинг ягона йўли эса битта — ёшлар тарбияси йўлида ўзаро мустаҳкам ҳамжихатлик. Бундай ҳамкорликка эса асло масъулиятсиз ёндашиб бўлмайди.

Ҳолида САЙДАЗОВА,
Тошкент транспорт прокуратурининг катта ёрдамчиси

Бугунги кунда кимнинг қандай яшаш ўзига боғлиқ. Ишлайман дейдиган одам учун имконият эшиги очик. Фақат меҳнатдан қочилмас, бас. Тадбиркорликни танлаб, солиқларни ўз вақтида тўлаган, ҳалол ишлаган ишбилармоннинг фаровон яшашини ҳаётнинг ўзи кўрсатмоқда. Лекин хуфийна йўллар билан бойиб кетман, дейдиган кимсаларнинг орзулари армонга айланиши табиий.

Бунга «тадбиркор» Роман Мингнинг тақдирини ҳам мисол бўла олади. У пойтахтимизнинг Ависоэлар бозори ҳудудида чет элда ишлаб чиқарилган кийим-кечаклар билан яширинча савдо қилишга одатланганди. Бундан у яшашига даромад ҳам қилаётган эди. Ноқонуний товарларни департамент ходимлари олиб қўйишини яхши билганинчун у бозорга жуда кўп маҳсулот олиб чиқмасди.

Лекин ноқонуний иш бир кунмас бир кун барибир ошкор бўлар экан. Роман шу йилнинг 25 январь куни 37.857.000 сўмлик кийим-кечакларни сотаётганда туман департаменти ходимлари томонидан ушланди. Унинг фаолияти ўрганилганда, тадбиркор сифатида рўйхатдан ўтмасдан, сифатсиз маҳсулотларни сотаётганлиги аниқланди. Департамент ходимлари

Қонунни буздингми?

Сўнгги таҳлиллар ҳақида тўхталадиган бўлса, бўлимимиз томонидан шу йилнинг 1 чораги давомида 90.348.750 сўмлик товар-моддий бойликлар ҳеч қандай ҳўжатга эга бўлмаганлиги сабабли вақтинчалик олиб қўйилди.

Ишининг қўзини билиб, қонунга амал қилиб ишлаган тадбиркорларни ҳўқуқимиз қўллаб-қувватлаб, имтиёзли кредитлар ажратмоқда. Бундай ишбилармонлардан халқимиз миннатдор. Улар саховатпешалик қилиб, ёрдамга муҳтожларга кўмак бермоқда. Бу каби тадбиркорларни биз ҳам доимо қўллаб-қувватлаймиз ва улардан ҳўқуқий ёрдамимизни аяммаймиз.

Хушмат ЭШМАТОВ,
Бош прокуратура ҳузуридеги СВОЖДЛКК департаменти Ҳамза туман бўлими бошлиғи вазифини бажарувчи

Ишчилар, хизматчилар яъни қисқача қилиб айтганда, ёлланма ишчилар ГФРда иш ўрнига эга бўлган қарийб 36 миллион кишининг 89,3 фоизини ташкил этади. Бундан ташқари, Германияда 3,5 миллион киши мустақил меҳнат фаолияти билан шуғулланади. Улар иш берувчилардир. Мустақил меҳнат фаолияти билан шуғулланаётган кишиларнинг қўлида ишлаётган шахсларнинг 311000 нафари уларнинг ўз оила аъзолари бўлса, қолганлари ёлланма ишчилардир. Акциядорлар уюшмалари, федерациялар, ўлкалар, жамоалар ва бошқа давлат муассасалари ҳам иш берувчи сифатида фаолият кўрсатадилар. Германияда тариф автономияси амал қилади: иш берувчилар ва ёлланма ишчилар касба уюшмалари давлатнинг иштирокисиз коллектив шартномалар (тариф битимлари)ни тузиш ва имзолаш ҳуқуқига эгадирлар. Давлат қонун

лаш ва синтетик материаллар саноати касба уюшмалари, шунингдек, полиция органлари касба уюшмалари ГКУБга бирлашган, ГКУБга бирлашган касба уюшмалари учун тармоқ принципи характерлидир. Улар шахсини корхонада қайси лавозимда ишлаётганидан қатъи назар иқтисоднинг конкрет тармоғида ишлаётганига қараб ўз сафларига қабул қиладилар. Масалан, босмахонада ишлаётган ҳайдовчи ҳам, ҳисобчи ҳам оммавий ахборот воситалари ходимлари касба уюшмаси аъзоси бўлиши мумкин. ГКУБ билан бир қаторда Германия хизматчилари касба уюшмаси (ГХКУ) ҳам мавжуд. Бу ташкилотга иқтисоднинг қайси соҳасида бўлмасин, аммо хизматчи

камроқни ташкил этади. Касаба уюшмалари ихтиёрида ўз аъзолари учун қўллаб-қўув муассасалари мавжуддир.

Германияда иш берувчилар ҳам худудий уюшмаларга бирлашган. Улар худудий ГКУБ доирасидаги касба уюшмалари сингари соҳавий принципга кўра бирлашган. Иш берувчилар уюшмаларининг бош ташкилоти Германия иш берувчилари уюшмаларининг федерал ташкилоти (ГИБУФБ). Бу бирлашма ҳам худудий ГКУБ сингари жамоавий шартномалар тузмайди. У мувофиқлаштирувчи орган сифатида фаолият кўрсатиб, ўз аъзоларининг асосий манфаатларини ҳимоя қилади. Иш берувчиларнинг ташкиллаштирилиш даражаси ёллан-

ришни рационализация қилиш бўйича кўриладиган чоралардан ҳимоя масалалари тартибга солинади.

Жамоавий шартномаларнинг мазмун-моҳиятини белгилашда томонлар эркиндирлар, аммо шунга қарамаздан, улар ўз шартномаларида асосий қонун-қоидаларини ҳамда мажбурий статут ҳуқуқини назарда тутишлари лозим. Масалан, қонун билан белгиланган максимал иш вақти ҳафтага 48 соатни ташкил этади. Амалда эса барча ёлланма ишчиларнинг шартнома бўйича максимал иш вақти ҳафтага 40 соатни, баъзи корхоналарда эса 35 соатни ташкил этади. Таътил масаласида ҳам худудий ўрнатиш ҳолатини қузатиш мумкин. Қонунда белгилаб қўйилган

ституциявий суд локаутни баъзи бир чеклашлар билан иш берувчилар ҳамда иш олувчилар ўртасидаги қуранининг йўл қўйса бўладиган воситаси сифатида тасдиқладилар. Аммо жамоатчиликнинг ушбу масалага муносабати хали ҳам баҳсдалабдир. Иш шариолатлари яхшилаш борашида олиб бориладиган бу қурашга нисбатан давлат нейтрал, яъни бетараф позициядир. Шу сабабдан иш ташлашларга ва ишдан четлаштирилганларга сугурта фондиндан ишсизлик бўйича нафақа тўланадими. Иш ташлаш пайтларида касба уюшмаси аъзолари иш ҳақини йўқотганиги билан боғлиқ равишда касба уюшмасининг иш ташлаш фондидан нафақа тўланиб туради. Бунда

Германияда меҳнат муносабатлари

чиқарувчи сифатида умумий шартларни белгилаб берса-да, аммо ишчи ёки хизматчи маълум ишлаб чиқариш тармоғида ойига қанча пул олиши лозимлигини қатъий белгилаб қўймайди. Ишчининг меҳнат таътили неча кундан иборат бўлиши ҳусусида келишиб олиш касба уюшмалари ва иш берувчилар уюшмалари, яъни тариф шартномалари тузиш бўйича ҳамкорлар вазифини ҳисобга олади.

Энг қатта касба уюшмаси ГКУБ, яъни Германия касба уюшмалари бирлашмасидир. Ўн битта касба уюшма ташкилотини бирлаштирган ушбу ташкилотда 1999 йилнинг охирида тахминан 8,04 миллион аъзо бор эди. Металлургия ва металлчи қайта ишлаш саноати ходимлари касба уюшмаси, Давлат хизмати ва транспорт, тоғ саноати, химия ва энергетика, қурилиш, қишлоқ ҳўжалиги ва экология соҳаси ходимлари касба уюшмалари, савдо-сотик, банклар ва сугурта хизмати ходимлари касба уюшмалари, почта, темир йўллар ходимлари касба уюшмалари, таълим-тарбия ҳамда фан соҳаси ходимлари касба уюшмалари, озик-овдат саноати ва умумий овуқлаштириш шаҳобчалари ходимлари касба уюшмалари, оммавий ахборот воситалари, ёғочни қайта иш-

лавозимида ишлаётган кишилар аъзо бўлишлари мумкин. 1,2 миллион аъзога эга бўлган Германия мансабдорлари касба уюшмаси мансабдорларнинг энг муҳим ташкилоти ҳисобланади. Мансабдорларнинг ўзига хос ҳуқуқий макомга эгалигига боғлиқ равишда бу ташкилот коллектив шартномалар тузиш борасида музокара олиб бормаيدди ҳамда иш ташлашлар ташкил этмайди. Унинг қўлидан барча жиҳатлари касба уюшмаси жиҳатларига мос келади, шу боис сезиларли таъсир қувватига эга. Германия нарсонийлари касба уюшмаси бирлашмаси 305000 аъзога эга.

Германия касба уюшмалари сиёсий партияларга ва черковга қарам эмас.

Ҳеч қим касба уюшмасига аъзо бўлишга мажбур қилинмайди. Касаба уюшмасига аъзо бўлиш ихтиёрлидир. Германияда «closed shop» тарзини мавжуд эмас, яъни фақат касба уюшмасига аъзо бўлган шахсларни ишга оладиган бирон корхона йўқ. Ташкиллаштирилиш даражаси, яъни иқтисоднинг маълум тармоғида ишлаётган ёлланма ишчилар ўртасидаги касба уюшмаси аъзолари сонини ҳам турличадир, аммо ўртача олганда бу рақам 50 фоздан

ма ишчилар касба уюшмасининг ташкиллаштирилиш даражасидан аъзо юқори, у тахминан 80 фозини ташкил этади. ГИБУФБ иқтисоднинг барча соҳаларини қамраб олган: саноат, савдо-сотик, ҳўнармандчилик, банклар ва сугурта компаниялари ҳамда транспорт шулар жумласидандир. ГИБУФБ тadbirkорларнинг вакили сифатида касба уюшмалари билан ўтказиладиган музокаралар чоғидагина фаолият кўрсатади. Tadbirkorларнинг бошқа манфаатлари, айтилик, иқтисодий ва солиқ сўбасати масалалари бошқа бирлашмаларда ҳал этилади. Бунга мисол қилиб, Германия саноати федерал бирлашмаси (ГФБ), Германия ҳўнармандлари федерал бирлашмаси (ГХФБ) ва Германия кўтара ва ташқи савдо федерал бирлашмаси (ГКТСФБ)ни келтириш мумкин.

ГКУБ билан ГИБУФБ ёҳуд алоҳида иш берувчилар ўртасида тузилган жамоавий шартномалар икки хилдир. Тариф сўбаси тўғрисидаги шартномалар ёрдамда ишчи ва хизматчиларнинг иш ҳақлари тартибга солинади. Қоида бўйича улар қисқа муддатга тузилади.

Намунали жамоавий шартномалар қоида бўйича бир неча йилга тузилади. Улар билан асосан умумий масалалар, айтилик, иш вақти, таътил муддати, ишдан бўўатиш тартиби, иш вақтидан ташқари бажарилган ишлар учун тўланадиган иш ҳақи ва шунга ўхшаш масалалар тартибга солинади.

Бундан ташқари, махсус жамоавий шартномалар ҳам мавжуд, улар ёрдамда алоҳида масалалар, яъни касб ўрнатиш, қарилги бўйича қўшимча иқтимоий таъминот, ишлаб чиқ-

нидек, шартномада кўрсатиладиган таътил муддати оdatда 30 иш кунини ташкил этади (6 ҳафта). Жамоавий шартномаларда таътил кунлари учун тўланадиган пул ва қўшимча равишда да янги йил (Рождество) учун тўланадиган пул суммаси кўрсатилади. Амалда тўланадиган ойлик иш ҳақи ва бошқа тўловлар иқтисоднинг кўпгина тармоқларида тариф сўбасида кўрсатилган суммадан сезиларли равишда юқоридир.

Германияда фақат жамоавий шартномалар тузиш масалалари билан боғлиқ равишда иш ташлашлар ўтказишга рўхсат этилган. Шу боис жамоавий шартномалар тузишда ишчилик тартибга солишнинг қўшимча бундай қурашлар олиб бориш ҳуқуқи берилган. Жамоавий шартномалар амалда бўлиб турган даврда эса томонлар тинчлик сақлашга бурчиландирлар. Бунинг маъноси шуки, бу даврда жамоавий шартномада белгилаб қўйилган масалалар бўйича иш ташлашлар ўтказишга йўл қўйилмайди. Иш ташлашларнинг олдини олиш мақсадида томонлар турли-туман ярашув процедураларини назарда тутадилар. Касаба уюшмалари низоомларида иш ташлашни бошлаш масаласи бўйича барча аъзоларнинг яширин овоз бериши лозимлиги ёзиб қўйилган. Иш ташлашни бошлаш учун аъзоларнинг қарийб ҳаммаси овоз бериши керак. Касаба уюшмаларининг иш ташлашни уюштириш ҳуқуқига иш берувчилар локаутни қарши қўядилар. Локаут иш ташлашган ёки иш ташлабман, деб пўписа қилган ишчиларни ишхонага киритмай қўйиш деган маънони аналтади. Меҳнат низолари бўйича федерал суд ҳамда Федерал кон-

касба уюшмаси аъзоси бўлмаганлар қўруқ қўл билан қолаверади. Иш ташлаш пайтларида улар ўзлари йиғиб қўйган пул ҳисобидан ашашга мажбур бўладилар ёки камбағаллик бўйича нафақа олиш учун илтимоснома ёзадилар.

Меҳнат низолари бўйича судларда меҳнатта сид турли муаммоларни кўриб чиқишда барча инстанцияларда иш берувчилар ва ишчилардан тузилган жамоатчилик судлари иш олиб боради. Ўз-ўзини бошқариш тизимида эса бошқарув ҳамда иқтимоий сугурта тизимидаги турли органлар вакиллари билан тузилган кенгашларнинг тенг яриши иш берувчилардан, тенг яриши эса ишчилардан иборат бўлади. Улар, яъни иқтимоий сугурта тизими органлари ишчиларнинг ишсиз қолганда, касал бўлиб, ишга яроқсиз бўлиб қолганда, бахтсиз ҳодисага учраганда юзага келадиган муаммоларни ҳал этадилар.

Корхона кенгаши ёлланма ишчиларнинг манфаатларини иш берувчи олдига ҳимоя қилади, меҳнат жамоасидан тушадиган тақлифларни ўрганиб чиқади ва уларни иш берувчиларга етказилади. Кенгаш шу жумлардан, корхона доирасидаги битимлар ва тузилган жамоавий шартномаларга, бахтсиз ҳодисаларнинг олдини олиш борасидаги кўрсатмаларга ва қарорларга, ёлланма ишчилар тўғрисидаги амалдаги қонунларга риоя қилиниши устидан назорат олиб боради.

Иш берувчи биронта ишчини бўўатишдан олдин корхона кенгашининг фикрини тинглаши лозим, акс ҳолда ишчининг ишдан бўўатилиши ноқонуний ҳисобланади.

Йўлдош ПАРДА тайёрлади

Амир Темур қадрияти — давлатчилик таянчи

(Давоми. Бошлангич 1-бетда).

Маълумки, Амир Темур ўз навқарларидан 313 нафарини амирлик мансабига тайинлаган. Улар Амир Темурга ниҳоятда содиқ бўлишган, улардан ўнбоши, юзбоши, минг боши мансабига 100 нафардан тайинланган, қолган 13 нафарига беклар беги, амир ул-умаро мансаблари берилган.

«Темур тузуклари»дан маълум бўлишича, амирлик даражаси берилишида уларнинг таъриби, баҳодирлиги ва шижоати каби шахсий фазилатлари ҳисобга олинган.

«Тажрибамдан сиёб биддимки, — дейди Амир Темур, — жангнинг сир-асрорини, ганийм аскарларини синдириш йўлини билган, уруш қизганда ўзини йўқотмасдан, қўл-оёғи бўшашмасдан лашкар фавқларини жангга бошлаш оладиган, агар қўшин сафига раҳна тулса, уни тезда тузата оладиган кишигина амирлик ва ҳўморонликка лойиқ ҳисобланади». Нуфузли амирлар барлос, ариг, ҳалоли, турлича, дўлдўй, мўғул, сулдус, тўғдўй, қилчос, ордат, тотор қабилаларидан ва тархон орасидан сайланган олинган. Амир Темур замонасининг энг машҳур ва

йирик лашкарбошиши бўлган. Унинг ҳарбий истеъдоди, саркардалик маҳорати Олтин Урта хони Тўхтамышхон, Дехли султони Маҳмуд ҳамда Туркия султони Йилдирим Боязид билан олиб борган шиддатли жанглариде қўлланган стратегия ва жанг усуллариде тўла номаён бўлди. Қўшинлар ҳарбий интизомга қатъий риоя қилишган. Шу боис ҳам Амир Темур қўшини ўз даврида кучли ва моҳир армия ҳисобланган.

Амир Темур қўшини ўнлик, юзлик, минглик ва ўн мингликдан иборат бўлган ҳарбий бирликлардан ташкил топган. Шунини айтиш керакки, Амир тузган интизомли армия, унинг ҳарбий санъати ҳозирда мустақил армиямизнинг қудратли бўлиши учун, жонажон Ватанимиз сарҳадларини кўриқлаш учун муҳим таъриба бўлиб хизмат қилаётганини шўбҳасиздир. Амир Темурнинг ҳуқуқ-тартибот соҳасидаги фаолиятини ўрганиш ҳам ҳозирги кунда муҳим аҳамиятга моликдир. Айниқса, ҳозирда мамлакатимизда суд-ҳуқуқ тизимида амалга оширилаётган тўб ислохотлар жараёнида бу тарихий таъриба муҳим ўрин тутди. Хусусан,

унинг давлат бошқаруви тизимидаги ҳуқуқ масалалари қўйидаги тартибда бўлган:

Шайхулислом — мўсўломонларни ножўя ишлардан сақлаб борган.

Садрлар — улар сайидлар авлодидан бўлиб, исломга раҳаномлик қилишган.

Мутаваллийлар — вақф ерларини назорат қилганлар.

Мударрислар — диний масалалардан, шариат асосларидан, ҳадиси шарифдан сабоқ берганлар.

Мухтасиб — бозорлардаги нарх-наво ишларини текширувчи маъсўл шахс бўлган.

Юқоридагилардан кўрииб турибдики, Амир Темурнинг ислом динига муносабати ниҳоятда юқори бўлган. Шариат ишларини бошқариш, уни ташкил этиш шариат қозисига юклатилган.

Аскарлар орасида ҳуқуқий масалалар билан шуғулланувчи лашкар қозиси бўлган. Бу ҳозирги кун нуктаи назардан олиб қарайдиган бўлсак, ҳарбий трибуналга тўғри келади. Бундан ташқари, фуқаро (рияят) ишлари билан шуғулланувчи қозилар бўлган. Ута муҳим дунё-

вий соҳаларни, давлатга тегишли фаолиятни Амир Темурнинг шахсан ўзи назорат қилган ва тегишли ҳамода чораларни ўзи амалга оширган.

Бир сўз билан айтганда, Амир Темур барпо этган қудратли давлат, армия, ҳуқуқ-тартибот тизимини ўрганиш ҳозирги кунда ҳам муҳим аҳамият касб этиб бормоқда. Соҳибқироннинг бетакор қўбилятини, унинг амалга оширган барча ишлари ҳаётимизнинг турли жаҳдалари муҳим таъриба бўлиб хизмат қилаверади. Zero, Президентимиз Ислам Каримов таъкидлаганларидек, «Амир Темур қадрияти бизга демократик, ҳуқуқий, қудратли Ўзбекистон давлатини барпо этиш учун, «Ўзбекистон — келажиги буюк давлат» деган гоғни рўёбга чиқариш учун керак. Янги жамият, янги ҳаёт, янги тафаккур, қолаверса, бунун давлатчилик асослари қайта тикланаётган бир пайтда Амир Темур ўзбек халқига тоғдай таянч бўлиб хизмат қилади, унинг олижаноб ишларига бекиёб сафарбарлик руҳи баҳа этади».

Ҳаким АЗИМОВ,
ТДЮИ ўқитувчиси

Мўмай даромад дардида...

Тадбиркорлик, кичик ва ўрта бизнес билан шуғулланётган кўпгина фуқароларимиз қонун доирасидан четга чиқмай, бошлаган ишларини ҳалол, покиза давом эттиришяпти. Бунинг натижасида катта-катта сармоя орттира-яптилар. Мехнатлари самарасидан ўзлари ҳам, элу юрт ҳам манфаатдор бўлмоқда.

Аmmo яратилаётган бу қўлайликлардан ўз манфаати йўлида фойдаланаётган кимсалар ҳам учраб турибди. 2004 йил 15 январда Вазирлар Маҳкамасининг «Спирт ва алкоғолли маҳсулотлар ишлаб чиқариш ва сотиш усти-дан давлат назоратини қўлайтиришга доир чора-тадбир-лар тўғрисида»ги қарори қабул қилинди. Шундан сўнг бу борадаги амалга оширилаётган ишлар жонлантририлиб, тегишли идоралар томонидан қўллаб тегиришлар ўтказилмоқда. Тегиришлар самараси ўларок кўпгина ноқо-нуний ҳатти-ҳаракатларга чек қўйилди.

Биргина мисол. Бухоро шаҳрида истиқомат қилувчи фуқаро Раҳим Жўраев ҳам тадбиркорлик билан шуғуллан-моқчи бўлган. Муқаддам бир неча марта судланди, ахлоқ тузатиш ишини ўтаётган бу фуқаронинг савдо-сотиқ бил-лан шуғулланиши, шунинг орқасидан оиласи, қарамоғи-даги икки нафар фарзанди таъминотини йўлга қўйиши айна мудоао эди. Бироқ, у бу ишни қонуний амалга оширмай, жинни Гуломали Гуломов билан ўзаро тил би-риктиради. Тадбиркор сифатида рўйхатдан ўтмай, хавдо ва воситачилик фаолиятини амалга оширишди. Ўзбекистон божхона назоратини четлаб ўтиб, чет элда ишлаб чиқарилган, Ўзбекистон акциз маркази бўлмаган тамаки ва спиртли маҳсулотларни олиб келиб, муомаласи ки-риштилади. Улар 2006 йилнинг сентябрь ойи бошларида чет элда ишлаб чиқарилган 896 минг 500 сўмга сотиб олинган маҳсулотларни Бухоро шаҳрида С.Муродов кўчасида жойлашган «Мини маркет» савдо дўконида сотишди. Р.Жўраев бу ноқонуний ҳатти-ҳаракатини яна бир неча марта такрорлайди. Бундай ишлар ортида факатгина маъмулий даромад орттириш тургани кундай равшан. Доно халқимизда шундай накл бор: «Эчкига жон, қассобга мой қайғуси».

Хар иккала ҳуқуқбузарининг қилмишлари ҳам қонун ҳимо-ячилари томонидан ўз вақтида фож этилди. Уларга нис-батан қонуний жазо белгиланди.

Қонун чигиринидан ўтолмаган ноқонуний тадбиркор-лар ўз қилмишларидан пушаймон бўлишди. Афсуски, буни улар кеч англашди.

Холмурод БАҲРОНОВ,
Бухоро вилоят прокуратураси бўлим бошлиғи

Тадбиркорлик тушунчаси мустақилликнинг дастлабки кўнлариданок ҳаётимиз-да устуворлик касб этди. Ўша даврдёк режали социалистик иктисод деган тушунчалардан буткул воз кечилди. Хусусий мулкчилик, тадбиркорлик фаоли-яти давлат томонидан ҳар томонлама қўллаб-қувватланди. Ҳозирги кунда уни янада ривожлантиришга давлат аҳамиятидаги муҳим масала сифатида қаралаяпти. Бу йўналишда қўллаб зарур қонун ҳамда қонуности ҳужжатлари қабул қилинди. Тадбиркорлик субъектларини давлат рўйхатидан ўтказиш, ишбонатларини топшириш тизимлари соддалаштирилди, солиқ юки йилдан-йилга қамайтирилмоқда. Асосли бизнес лойиҳа учун кредит таъминоти муаммо бўлмай қолди. Бир сўз билан айтганда, тадбиркор учун барча йўللар очик. Шундай шароитда ҳам айрим юртдошларимизнинг ноқонуний иктисодий фаолият билан шуғулланишга уринишлари ачинарилди.

Ўз оғдасини кўзлағанлар

Урганч шаҳридаги «Мадд Фтем Сер-вис» МЧЖ 2005 йил июнь ойидан тадбир-корлик фаолияти билан шуғулланиб кел-ган. Жамият раҳбари Б.Бобонозов тад-биркорлик муайян қонун-қонидога асосла-нишини унугди шекилли, солиқ идоралари-га тақдим этган ҳисоботларидога товар ай-ланмасини 197 млн. 960 минг сўмга қамай-тириб кўрсатиб, 71 млн. 89,2 минг сўмлик солиқ ва бошқа мажбурий тўловларни тўлаш-дан бўйин товланди.

Б.Бобонозов шу билан чекланиб қолга-ни йўқ. У сифат сертификатни бўлмаган 336 млн. 634,6 минг сўмлик товарни пул ўтка-зиш йўли билан сотиб олади ва бозорда нақд пулга сотади. Савдо қондиларини мен-симаган «учар» тадбиркорнинг ноқонуний ҳаракатларига бошқарма ходимлари чек қўйди.

Янгибозорлик фермер Э.Норбоевнинг «ишбилармон»лиги мавхуж ҳужжатлар асо-сида ўрганиб чиқилганда унинг деҳқончи-ликдан бошқа «хўнари» ҳам борлиги маъ-лум бўлди. Фермер пул ўтказиш йўли билан сотиб олинган 45 139 минг сўмлик қурилиш материалларини нақд пулга сотгану, назо-рат қасса машинасидан ўтказмаган. Сав-додан тушган пулни эса шахсий эҳтиёжлари учун ишлатиб келган. Бундан ташқари, солиқ идораларига топширилган ҳисобот-ларни сохталаштирган. Кейинги икки йил-

лик ҳисоботлардо товар айланмаси 82 млн. сўмга қамайтириб кўрсатилгани оқибатида 4 млн. 249,3 минг сўмлик солиқлар яшириб қолинди. Бу қилмишлари учун Э.Норбоев-га нисбатан ЖКнинг тегишли моддалари билан жиноят иши кўзгатилиди.

Ўтказилган тегириулардо айрим тур-даги ҳуқуқбузарликларнинг содир этили-шида банк ходимларининг иштироки бор-лиги маълум бўлди. Утган йили банк масъул ходимларига нисбатан 12 та ҳолатда жино-ят ишлари кўзгатилиди. Уларнинг ўз зим-маларидаги маъсултини унутиб, мансаблар-ини суиистемолқилишлари айрим «учар» тадбиркорларга ҳам қўл келмоқда.

«Хўжалиқ юрти»у» субъектларининг банк ҳисоб рақамларидан пул маблағларини ҳисобдан чиқариш тартиби тўғрисидаги йўриқномада ҳисоб рақамига келиб тушган пул маблағи биринчи гада солиқ ва бошқа мажбурий тўловлардан мавжуд бўлган қарз-у чун ўтказиб берилиши шарт экани кўрсат-илган. «Санасатқурилиш банк»нинг Хива ту-ман бўлими бошқарувчиси М.Қутлибоев ва бош ҳисобчиси Х.Рзимовлар йўриқнома талабларига зид равишда «Иззат» хусусий фирмаси раҳбари А.Алломов билан жино-ий тил бириктириб, давлат манфаатларига катта микдорда зиён етказилган. Фирма-нинг 6 млн. 180,6 минг сўм боқиманда қарзи бўлишига қарамай, ҳисоб рақамига

келиб тушган 21,7 млн. сўм пулни тавоф-сотиб олиш учун ўтказиб беришган. Оқибатда мажбурий тўловлар тўланмасдан қолган.

Миллий банкнинг Ҳазорасп туман фи-лиалида 2001-2002 йиллардо бошқарувчи вазифасида ишлаган О.Жуманиёвнинг мансаб мақсидан ўз манфаатлари йўлида фойдаланиши оқибатида зарар манфаати-га катта микдорда ўзарар етказилган. Ўзгалари шонини суиистемолқилиш ҳади-сини олган бошқарувчи мижозлар ҳисоб рақамидоги маблағларни уларнинг рози-лигисиз тасарруф этиб келган. Хусусан,

«Сабо» жамоа корхонасининг 10,3 млн. сўмлик маблағи бошқа корхоналар ҳисо-бига ўтказилиб, талон-тарож қилинган.

Ўз манфаати йўлида ҳар қандай қиңғир-ликдан қайтмаган О.Жуманиёв қариндо-ши З.Махмуровнинг «Тагай» фирмасига кредит расмийлаштиради. Бу иш шу дара-жада тез ва силлиқ амалга оширилгани, бундан на кредит комиссияси ва на фирма мулкдори қабар тоғган. Барча зарур ҳуж-жатлар бошқарувчи томонидан қалбақи-лаштирилган. Шу тариқа тивувчилик чеҳи ташкил этиш учун ажратилган 7,5 миллион сўмлик кредит О.Жуманиёвнинг шахсий эҳтиёжлари учун сарфланган. Эндиликда мансабини суиистемол қилган бошқарув-чи қонун олдида жавоб беришга мажбур.

Хар қандай жиноий ҳаракат албатта, қонуний жазосини олади. Қонун асосида ишлаш, шундан манфаат топиш имконият-лари мавжуд бўлган шароитда яширин иктисодий фаолият билан шуғулланишга уриниш, тўғри ва равон йўл турганида ай-ланма сўмқокларни излаш, охиқ-оқибатда эл-юрт олдида шарманда бўлиш шартми-кан?

Рустам СОБИРОВ,
Республика Бош прокуратураси
хузуридоги СВОЖДЛК
Департаменти Ҳоразм вилоят
бошқармаси бошлиғи

Шу кўнлардо бугун дунё ахли эътиборида турган Самарқанднинг 2750 йиллик тўйи муносабати билан шаҳарда уч босқичда амалга оширилаётган бунёдкорлик ишларининг иккинчи босқичи ақунланди. Ушбу ишларнинг биринчи босқичи 2006 йил 18 октябрда Самарқанд кўнида ақунланиб, йигирмадан зиёд мада-ний-маиший иншоотлар фойдаланишга топширилган эди. Наврўз умумхалқ байрами муносабати билан яна ўттизга яқин маданий-маиший иншоотлар фойдаланишга топширилди ва уларнинг тантанали очилиш маросимлари бўлиб ўтди.

Самарқанд шаҳар ҳокими, Олий Мажлис Сенати аъзоси Сўхробжон Рафиқов улўғ анжуманларга тайёргар-лик қилгани, бунёдкорлик ишлари хусусида қўйдағиларни сўзлаб берди:

— Хар бир халқнинг маданий даражаси аввало унинг ўтмишига, аждодларига бўлган муносабатида намоён бўлади. Ўз тарихини яхши билган, аждодларини номларини, руҳи

даги музейга айлантирилади ва сай-ёҳлик йўналиши очилади.

Самарқанд юбилеи муносабати билан шаҳар маънавият ва маъри-фат маркази томонидан танқилли олим-

томонида фавворалар барпо этил-ди.

Хар бир тарихий шаҳарнинг ўз рамзи бўлганидек, қадим Самар-қанднинг ҳам рамзи азал-азалдан

САМАРҚАНДА БАЙРАМ ОҒУШИДА

поқларини хар доим ёдга олиб ке-ладиган халқнинг, миллатнинг бу-ғуни ҳам, келажаги ҳам албатта чароғондир.

Самарқанднинг 2750 йиллик юби-лейига тайёргарлик ишлари уч бос-қичда олиб борилмоқда. Шохизин-да тарихий мажмуаси атрофидаги хонадонлар тўла қуририлиб, Биби-хоним мадрасасига бўлган май-дон қўқалмазорлаштирилди ва сай-ёҳлар сайр қиладиган хиёбонга айлантирилди. Даҳабед кўчасида янги хусусий меҳмонхона қуриб битка-зилди. Наврўз байрами арафасида унинг иккинчи навбати ишга туши-рилди. Тадбир доирасида Амир Те-мур мақбараси мажмуаси ва Ҳуқо-бод тарихий ёдгорлиги атрофида жойлашган «Зарафшон» корхонаси қуририлиб, ободонлаштирилди. Амир Темуру ҳайкали ўрнатилган ҳудуддан то Регистонгача бўлган майдон ободонлаштирилиб, сай-ёҳлик йўналишига айлантирилди.

Университет хиёбони қайта таъ-мирдан чиқарилиб, йўлаклар ва дам олиш жойлари тартибга келтирил-ди. Самарқандда кичик айланма ҳалқа йўли қурилиши ақунга етди. Ҳозир собиқ кўн-тери заводи ҳуду-дидан Улўғбек обсерваториясига чиқадиган янги йўл очилди, унинг ёнидан Оби Машҳад канали ўтка-зилди. Афросиёб очик осмон ости-

лар, ёзувчи-шоирлар, санъаткорлар иштирокида маҳаллалар ва меҳнат жамоаларида «Самарқанд — ер юзи-нинг сайқали» мавзусида мулоқот ва бадиий кечалар ташкил этиляпти. Умумтаълим мактаблари, коллеж ва лицейлар, олий ўқув юрталарида қуриқ-танловлар ўтказилмоқда.

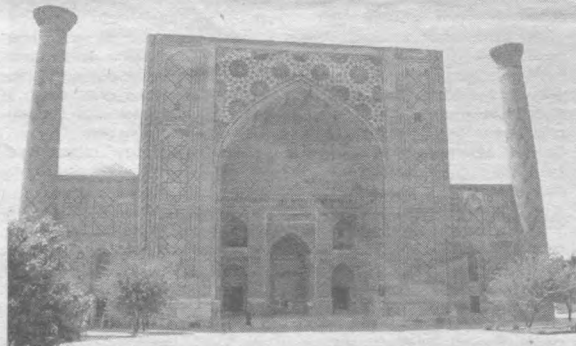
Ҳозирда Самарқанд шаҳрини ободонлаштириш, янгидан-янги иш ўринлари очиш, тарихий обидалар-ни таъмирлаш ва замонавий инфра-тузилмани яратишга катта эътибор берилиб, «Тошбошлойиха» ЛИТИ томонидан Самарқанд шаҳрини ри-вожлантиришнинг урта босқичдан иборат 2025 йилга ача бўлган режаси тузилди ва шу асосда бунёдкорлик ишлари олиб борилляпти.

Алишер Навоий номидаги мар-казий маданият ва истироҳат боғи, шаҳарнинг бош майдони Регистон, Шохизинда мажмуаси, ҳазрати Хи-зир масжид хиёбони таниб бўлмас даражада ўзгарди. Шу билан бирга ирригация шахобчалари янгиланди. Университет хиёбонига тошдан ясалган ҳайкалтарошлик намуна-лари қўйилди. Шабоннинг хар икки

она шер ва қуёш тасвири бўлган. Соҳибқирон Амир Темуру даврига-ча, ундан кейин ҳам шаҳар рамзи шер ва қуёш бўлганлигини тасдиқ-лайдиган, инкор қилиб бўлмайдиган манбаалар бор. Самарқанд-нинг 2500 йиллиги нишонланган даврда ҳам унинг рамзи шер ва қуёш бўлди. Шунинг учун шер ва қуёш Самарқанднинг 2750 йиллик тўйига эмблема қилиб бўлди.

Шаҳар аҳолисини тавишига солиб келаятган транспорт маса-ласи ҳам халқиндиди. Яқин кўнлар-да 150 та автобус аҳоли қизматига чиқарилади. Мустақиллик байрами арафасида яна 100 дона автобус қизматга қўйилди. Юбилейга ача тўртта супермаркет ва гипермар-кетлар, 850 уринли концерт зали, Самарқанд санъат коллежининг янги биноси, янги «Бахт уйи» ва катта стадион қурилади. Шаҳар прокура-тураси рупарасидаги эски болалар боғчаси ўрнида болалар поликли-никаси — диагностика маркази қад ростлайди.

Шаҳарда аҳолининг тоза ичим-лик сувига бўлган эҳтиёжини қон-

Юртбошимиз таъбирига қўра, бугунги ҳаётимизнинг кўзга таш-ланаётган муҳим аломатлари ва моҳияти аввало халқимизнинг ички дунёси, онгу тафаккури тўбдан ян-гилиниб, ижтимоий-сиёсий фаоли-ялиги тобора ортиб бораётганида намоён бўлмоқда. Юртимиздаги тинчлик-осойишталик ва барқарор-лик туфайли миллий ғоя тарғиботи ва маънавий-маърифий ишлар са-марадорлиги ошмоқда.

Бу йили Самарқанд шаҳрининг 2750 йиллик тўйи билан бир қатор-да олтинчи бор «Шарқ тароналари» халқаро мусика фестивали ўткази-лади. Бу нуфузли халқаро анжу-манларнинг асосий максаси — халқ-ларни тинчлик, гўзаллик, нафосат ва эзгуликка давлат этишдан, дунё халқларининг урф-одатларини, та-рихий обидаларини, мусика мери-сини асар-авайланиш ва ривожлан-тириш, турли миллат ва элларни бир-бирига янада яқинлаштириш-дан иборат.

Самарқанд вилоят прокурорининг катта ёрдамчиси Исметулло ЙЎЛДОШЕВ тайёрлади

Ҳиссиёт TV

2007-yil 5-aprel, № 14 (535)

Моҳият
Сабр икки хил бўлади: ёмон кўрилган нарсага чидамоқлик ва яхши нарсани эшитишга сабр этмоқлик.
Али ибн Абу Толиб

8-aprel, Dushanba
07.00, 18.00 «Премьера» (узб.)
07.30, 10.40, 14.00, 16.30, 21.00 Узбек наволари
08.00, 19.00 «Премьера» (рус.)
08.30 «Сайилгоҳ»
08.45, 13.00, 15.45, 17.30, 20.30 Мировые хиты
09.00 Сериал «Дети Ванюхина»
10.00 «Сунмас орзулар»
11.00 Х/ф «Чужой против хищника»
15.00 Теленяня
18.30 «Кулинар фантазиялари»
19.30 Сериал «Дети Ванюхина»
22.00 Комедия «Эскадрилья», «Лафайет»
00.20 Миксер

11-aprel, Chorshanba
07.00, 13.30, 18.00 Марказ NEWS (узб.)
07.10, 14.10, 16.15, 18.40, 20.10, 21.30 Узбек наволари
07.30 «Премьера» (рус.)
08.00, 14.30, 19.00 Марказ NEWS (рус.)
08.10 «Навбат» Рашид Холиқов билан

10-aprel, Seshanba
07.00, 13.30, 18.00 Марказ NEWS (узб.)
07.10, 10.30, 13.40, 16.30, 17.45, 20.25, 21.30 Узбек наволари

TV МАРКАЗ канали ҳафталик дастури
08.50, 13.10, 14.40, 15.45, 17.45 Мировые хиты
09.00 Сериал «Дети Ванюхина»
10.30 «Возвращение супермена» худ. фильм
13.40 «Юлдузли пайшанба»
15.00 Теленяня
16.00 «Сайилгоҳ»
18.10 «Кулинар фантазиялари»
19.10 Сериал «Дети Ванюхина»
21.00 «Миссия неповторима»
22.00 Киноколлекция: «Столкновение»
00.10 Миксер

12-aprel, Payshanba
07.00, 13.30, 18.00 Марказ NEWS (узб.)
07.10, 08.25, 10.00, 13.40, 16.00, 18.10, 21.30 Узбек наволари
08.00, 14.30, 19.00 Марказ NEWS (рус.)

13-aprel, Juma
07.00, 13.30, 18.00 Марказ NEWS (узб.)
07.10, 10.00, 13.40, 15.45, 18.10, 19.40, 20.50, 21.45 Узбек наволари
08.00, 14.30, 19.00 Марказ NEWS (рус.)
08.10 «Топ-20»
09.00 Сериал «Дети Ванюхина»

11.00 Б/ф «Ок билал оймчалар»
13.00, 14.40, 17.30 Мировые хиты
15.00 Теленяня
17.00 «Миссия неповторима»
19.10 Сериал «Дети Ванюхина»
20.10 «Сунмас орзулар»
21.00 «Премьера» (рус.)
21.30 «Сайилгоҳ»
22.00 Х/ф «Незаключенная жизнь»
00.00 Миксер

14-aprel, Shanba
07.00, 18.00 Марказ NEWS (узб.)
07.10, 09.00, 09.45, 13.00, 17.00, 18.10, 21.40 Узбек наволари
08.00, 19.30 Марказ NEWS (рус.)
08.10, 14.30, 16.20, 17.00, 18.10, 19.30, 20.30 Мировые хиты
09.30 «Сайилгоҳ»
11.00 Х/ф «Незаключенная жизнь»
14.00 «Премьера» (узб.)
15.00 Теленяня
18.30 «Альфо-Марказ»
19.10 Концерт

15-aprel, Yakshanba
07.00, 18.00 Марказ NEWS (узб.)
07.10, 14.00, 16.20, 17.00, 18.10, 18.45, 19.30, 20.30 Узбек наволари
08.00, 19.00 Марказ NEWS (рус.)
08.10 Концерт
09.50, 10.40, 13.40, 19.10, 21.45 Мировые хиты
10.00 «Сунмас орзулар»
11.00 Индийское кино «Не всё потеряно»
15.00 Теленяня
16.30 «Премьера» (рус.)
17.30 «Юлдузли пайшанба»
18.30 «Сайилгоҳ»
20.00 «Альфо-Марказ»
21.00 «Топ-20»
22.00 Х/ф «Ультрафиолет»
23.45 Миксер

8-aprel, Dushanba
12.00, 15.40 «Клип-минутка»
12.20 «Ералаш»
12.40 М/ф «Леди и бродяга-2»
13.50 «Клип-минутка»
14.10 Х/ф «Удар, еще удар»
16.00 М/ф
16.20, 18.30, 20.40 «Музыкальная дорожка»
17.00 Х/ф «Пришельцы»
19.10 Х/ф «Если только»
21.20 Х/ф «Новый свет»

10-aprel, Seshanba
12.00, 16.00 «Клип-минутка»
12.20 «Ералаш»
12.40 М/ф «Том и Джерри»
14.10 «Клип-минутка»
14.30 Х/ф «Кошки против собак»
16.20 М/ф
16.40, 19.20, 21.55 «Музыкальная дорожка»
17.25 Х/ф «Пришельцы-2»
20.00 Х/ф «Гуд бай, Ленин!»
22.35 Х/ф «Землетрясение»

КАМАЛАК канали ҳафталик дастури
11-aprel, Chorshanba
12.00, 14.00, 16.05 «Клип-минутка»
12.20 «Ералаш»
12.40 М/ф «Карлик-Нос»
14.20 Х/ф «Хардбол»
16.25 М/ф
16.45, 18.55, 21.15 «Музыкальная дорожка»
17.30 Х/ф «Пришельцы-3»
19.35 Х/ф «Голубоглазый Микки»
21.55 Х/ф «Рассвет злулов»

12-aprel, Payshanba
12.00, 14.10, 15.55 «Клип-минутка»
12.20 «Ералаш»
12.40 М/ф «Том и Джерри»
14.30 Х/ф «Джордж из джунглей»
16.15 М/ф
16.35, 19.00, 21.15 «Музыкальная дорожка»
17.20 Комедия «Из 13 в 30»
19.40 Боевик «Урок выживания»
21.55 Х/ф «Власть страха»

13-aprel, Juma
12.00, 14.10, 16.15 «Клип-минутка»
12.20 «Ералаш»
12.40 М/ф «Красавица и чудовище»
14.30 Х/ф «Астерикс и Обеликс: миссия Клеопатра»
16.35 М/ф
16.55, 19.15, 21.20 «Музыкальная дорожка»
17.35 Х/ф «Парикмахерская»
19.55 Х/ф «Животное»
22.00 Большое кино. «Бет-ман-5»

14-aprel, Shanba
10.00, 12.10 «Клип-минутка»
10.20 «Ералаш»
10.40 М/ф «Том и Джерри»
12.30 М/ф «Роботы»
14.00, 15.50 Рейтинговый фильм
15.30 М/ф
17.30, 19.45, 21.50 «Музыкальная дорожка»
18.10 Х/фильм «Семейка Адамс», 1-я часть
20.25 Х/ф «Спорт будущего»
22.30 Х/ф «11-14»

Q'ZBEKISTON
5.55 Курсатувлар дастури.
6.00 «Ассалом, Узбекистон!»
8.00-8.45 «Тахминнома»
8.45, 9.50, 10.50, 11.10, 12.40, 14.15, 17.10, 18.05, 19.10, 20.00, 21.35 ТВ анонс.
8.50, 13.45, 17.15 Олтин мерос.
9.00 «Олам ва одам» дастури: «Штраус».
«Болалар сайраси»:
9.55 «Балички ва олтин балик». М/ф.
10.25 «Шифокор хабулида»
10.55, 13.55, 19.20, 20.50 Дунё иқлими.
11.00, 14.00, 17.00, 21.00 «Ахборот».
11.15 «Дил таронаси»
11.25, 12.45 А. Орипов. «Сохибқирон».
Узбек миллий академик драма театрининг спектакли. 1-2 қисмлар.
14.20 «Кусто командасининг сув ости саргузаштлари»
15.10 «Хавт манзаралари»
15.20 «Самарқандда Наврӯз»
16.20 «Одами эрсанг...»

2-APREL Dushanba
16.40 «Болалар сайраси»:
17.25 «Юртим буйлаб» дастури: «Шодивна»
17.45 «Рангин дунё»
18.10 «Оҳанглр оғушида»
18.20 «Буюк аждодларимиз»
18.40 Т/с «Ошин»
19.15 «Молия ва банк хабарлари»
19.25, 19.55, 20.55, 21.30 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус.)
20.05 «ТВ шифокор»
20.10 Т/с «Оила ришталари»
21.40 «Ёшлик сурри»
22.30 Т/с «Икки тақдир»
23.15 «Кўшигимсан, муҳаббат» (SMS. Овоз бериш)
23.30 «Юртим буйлаб» дастури: «Баҳор манзаралари»
23.50-24.00 Тунги наволар.
15.55 Дастурнинг онилиши.
16.00 «Давр»
16.15 «Мафтуноқ ва бетакор!»

TOSHKENT
17.50 Курсатувлар тартиби.
17.55 М/ф «Шумтақалар»
18.05, 21.50 «Телекурьер - маркет»
18.25, 18.45, 20.15, 21.25, 21.45, 22.45 «Анонс»
18.30, 21.30 «Пойтахт»
18.50 Т/с «Гвадалупе»
19.30 «Мусика SMS»
19.50 «Саломат бўлинг!»/рус./
20.00, 22.30 «Пойтахт»/рус./
20.20 «Удивительные способности животных».
Научно-популярный фильм.
20.50 «Интервью»/рус./
21.00 «Жозеба»
22.10 «Аёл қалби»
22.25 «Слайсизм, едингиздами?»
22.50 Кино: «Один прекрасный день»
00.30-00.35 Хайри тун, шахрим»
7.00 «Бодрое утро»
8.05 «Малахов+»
9.00 «Талқин»
9.30 «Перевертыши». Сериал.
9.55 «Версия»
10.25 «Мониторинг»
10.45 Шотакан каратэ-до. Узбекистон чемпионати.
11.05 «Ким нимага қодир?»
11.25 «Узбекистон ифтихори». Р Чагаев.
12.30-13.00 «Детективы»
18.00 «Болалар спорти»
18.20 «Спортимиз маликалари»
18.30 «Хабарлар» (рус.)
18.50 Футбол шарҳи.
19.10 «Жди меня»
20.00 «Вести»
20.20 «Муслик тайм»
20.40 «В благоухании цветов». Сериал.
21.30 «Хабарлар» (узб.)
21.50 «Пахтакор - хамдустилик чемпиони»
Хужжатли фильм.
22.20 Х/ф Мишель Вальян в фильме: «Жагда скорости»
00.00 ПроФРИНГ.
00.50 «Тунингиз осуда бўлин!»

РОССИЯ
04.00, 08.00, 11.00, 14.00, 02.00 Новости.
04.05 «Доброе утро!»
08.20 «Малахов +»
09.20 Т/с «Агент национальной безопасности»
10.20 «Понять. Простить»
11.20 «Лолита. Без комплексов»
12.20 «Детективы»
13.00 Другие новости.
13.30 «Контрольная закупка»
14.20 «Криминальная Россия»
«Великое противостояние», 1 с.
15.00 Т/с «Любовь как любовь»
16.00 «Федеральный судья»
17.00 Вечерние новости.
17.20 Т/с «Мужие тайны»
18.10 «Жди меня»
19.00 Т/с «Татьянин день»
20.00 «Время»
20.30 Т/с «Маршрут»
21.30 «Спецрасследование»
«Смертельные диеты»
22.30 Ночные новости.
22.50 «Теория невероятности»
«Заменитель любви»
23.10 «Гении и злодеи»
23.40 «Лощадина энциклопедия»
00.40, 02.05 Х/ф «Пари из соседнего двора»
02.40 Д/ф «Звёриная олимпиада»

09.00, 12.00, 15.00, 18.00, 21.00 «Сегодня»
09.20 «Чрезвычайное происшествие. Обзор за неделю»
10.00 «Кулинарный поединок»
11.00 «Квартирный вопрос»
12.35 Т/с «Адвокат»
14.30, 17.30, 20.45, 04.35 «Чрезвычайное происшествие. Обзор»
15.25, 23.40, 00.35 Т/с «Улицы разбитых фонарей»
18.40 Т/с «Закон и порядок»
19.45 Т/с «Проклятый рай»
21.40 Т/с «Господа присяжные»
22.45 «Школа словесия». М. Кононенко.
01.30 Х/ф «Впервые замужем»
03.05 Х/ф «Путевка в жизнь»
04.45 Т/с «Любовь и тайны Сансет Бич»
05.30, 12.30, 18.00 Такси.
05.55 «Глобальные новости»
06.00, 18.30 «Москва: инструкция по применению»
06.25 Мелодрама «Возвращение в Эдем: История продолжается»
07.20 Предприниматель.
07.35 Наши песни.
08.00 «Школа ремонта» «Блондинка в интерьере»
09.00, 17.00, 19.00 Т/с «Счастливы вместе»
10.00 М/с «Крутые бобры»
10.30 М/с «Эй, Арнольд!»
11.00 М/с «Губка Боб Квадратные штаны»
11.30 М/с «Котопес»
12.00 М/с «Дикая семейка Торнберри»
13.00 Т/с «Саша+Маша»
13.30, 20.00 «Дом 2. Про Любовь»
14.25 Комедия «Успеть до полуночи». (США).
21.00 Комедия «Блондинка в законе». (США).
22.55 «Дом 2. После заката»
23.25 «Секс» с А. Чеховой.
23.55 «Дом 2. Любовь». Как все начиналось.
00.55 Комедия «Медвежатники». (США).
02.35 Т/с «Рабыня Изаура»
03.50 Д/с «Цена любви»
20.30 Киномания.
21.00 Х/ф «Крокодил Данди». (Австралия).
23.00 Х/ф «Двойной прорчет». (Германия - США - Канада).
01.00 Т/с «Собирайте душ», 23 с.
02.00 Х/ф «Чистильщик». (США).
07.00 М/с «Самурай Икс».
07.45 М/ф «Баба-Яга против!»
07.55, 15.00 М/с «Смешарики»
08.00, 15.05 М/с «Приключения Вуди и его друзей»
08.30, 10.30, 18.00 Т/с «Моя прекрасная няня»
09.00, 21.00 Т/с «Кадетство»
10.00, 20.30, 01.00 Истории в деталях.
11.00, 20.00 Т/с «Кто в доме хозяин?»
11.30 Т/с «Зена - королева воинов»
12.30 Т/с «Комиссар Рекс»
13.30 Т/с «Не родись красивой»
14.30 М/с «Подземелье драконов»
15.30 М/с «Экстремальная команда»
16.00 М/с «Гаджет и гаджетники»
16.30 М/с «Том и Джерри»
17.00 Т/с «Сабрина - маленькая ведьма»
17.30 Галилео.
19.00 Т/с «О.С. - одинокие сердца»
22.00 Т/с «Бойковая сила 3. Роль второго плана»
23.00 Х/ф «Захво погребенный»
01.30 Д/ф «Одержимость». В поисках совершенства»
02.20 Т/с «Непредсказуемая Сьюзан»
02.45 Т/с «Тесная компания»
03.05 Т/с «Мертвая зона» Стивена Кинга.
04.30 Т/с «Прикосновение зла»

ЎЗБЕКИСТОН

5.55 Курсатувлар дастури. 6.00 «Ассалом, Ўзбекистон!» 8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 21.00 «Ахборот»...

«Болалар сайраси». 16.40 «Эрталаб — яшиллик етаклар». 17.15 Эски альбом. 17.20 ИИВ хабарлари.

3-APREL

Seshanba

10.20 «Интерфутбол». 11.50, 15.30, 17.10 «Кино-SMS». 11.55 «У аслида ким?».

TOSHKENT

7.25, 17.50 Курсатувлар тартиби. 7.30 «Салом, Тошкент!». 8.30, 9.45, 10.25, 10.50, 18.25, 18.45, 20.15, 21.25, 21.45, 22.45 «Анонс».

SPORT

7.00 «Бодрое утро». 8.05 «Малхов +». 9.00, 18.30 «Хабарлар» (рус.) 9.20 «Перевёртыши». Серил.

04.00, 08.00, 11.00, 14.00 Новости. 04.05 «Доброе утро» 08.20 «Малхов +» 09.20 Т/с «Агент национальной безопасности».

09.00 «Вести. Дежурная часть». 09.00 «Настяная жизнь». 10.00, 13.00, 16.00, 19.00 «Вести».

10.00 «Две правды». 11.00 Т/с «Все включено». 12.30 Т/с «Закон и порядок». 13.30 Т/с «Мангуст 2».

12.00 М/с «Дикая семейка Торнберри». 13.00 Т/с «Саша+Маша». 14.00, 20.00 «Дом 2. Про Любовь».

07.00 М/с «Самурай Икс». 07.45 М/ф «Баба-Яга против!». 07.55, 15.00 М/с «Смешарики».

ЎЗБЕКИСТОН

5.55 Курсатувлар дастури. 6.00 «Ассалом, Ўзбекистон!» 8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 21.00 «Ахборот»...

16.30 1. «Бизнинг кутубхона» 2. «Эрталаб — яшиллик етаклар». 17.15 «Юртим бўйлаб» дастури: «Андижоннинг нури оқшомлари».

4-APREL

Chorshanba

10.20 «Бу шундай булган эди...» 10.40 «Ватанларвар». 11.40 «Самарқанд — 2750 ёшда!».

20.35 «Кўклам наволари». 22.30 «СМС-музыка». 22.45 «Саломея». Серил. 00.15-00.20 «Ватаним!».

7.00 «Бодрое утро». 9.05 «Малхов +». 9.00, 18.30 «Хабарлар» (рус.) 9.20 «Перевёртыши». Серил.

04.00, 08.00, 11.00, 14.00 Новости. 04.05 «Доброе утро» 08.20 «Малхов +» 09.20 Т/с «Агент национальной безопасности».

08.45 «Вести. Дежурная часть». 09.00 «Настяная жизнь». 10.00, 13.00, 16.00, 19.00 «Вести».

10.00 «Две правды». 11.00 Т/с «Все включено». 12.30 Т/с «Закон и порядок». 13.30 Т/с «Мангуст 2».

12.00 М/с «Дикая семейка Торнберри». 13.00 Т/с «Саша+Маша». 14.00, 20.00 «Дом 2. Про Любовь».

07.00 М/с «Самурай Икс». 07.45 М/ф «Баба-Яга против!». 07.55, 15.00 М/с «Смешарики».

РОССИЯ

04.00 «Доброе утро, Россия!» 07.45 Д/ф «Гитлер, Сталин и Гур».

ЎЗБЕКИСТОН

5.55 Курсатувлар дастури.
6.00 «Ассолом, Ўзбекистон!»
8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 21.00 «Ахборот»
8.35, 10.15, 11.10, 13.00, 14.15, 16.30, 17.10, 18.35, 20.00, 21.35 ТВ анион.

16.00 Ю. Ражабий номидаги мақомчилар ансамблининг концерти.
«Болалар сайраси»
16.25 1. «Болалар дунёси»
2. «Эртақлар - яшилликка етаклар»
17.15 Эски альбом.

5-APREL Payshanba

10.15 «Тафаккур нури».
10.20 «Эзилмаган мактуб». Спектакл.
11.20 «Хазина».
11.35 «Азизлар».
11.50 «Тасвир ва тасвирот». Модильяни.

19.00, 22.00 «ДАВР».
20.10 «Умр йули».
20.30 «Маджнун ва бетакор!»
20.35 «Қўлдан наволар!»

22.50 Кино: «Хаттаби»
00.20-00.25 «Хайри тун, шаҳрим».

TOSHKENT

7.25 Курсатувлар тартиби.
7.30 «Салом, Тошкент!»
8.30, 9.45, 10.40, 18.25, 18.45, 20.15, 21.25, 21.45, 22.45 «Анон».

7.00 «Бодро утро».
8.05 «Малахов +».
9.00, 18.30 «Хабарлар» (рус.)
9.20 «Перевертыши». Серил.

04.00, 08.00, 11.00, 14.00 Но-
вости.
04.05 «Добро утро»
08.20 «Малахов +»
09.20 Т/с «Агент национальной
безопасности»

Неспетая песня Сергея Королева».
08.45 «Вести. Дежурная часть».
09.00 «Частная жизнь»
10.00, 13.00, 16.00, 19.00 «Вести»

11.00 Т/с «Все включено».
12.30 Т/с «Закон и порядок».
13.30 Т/с «Мангуст 2»
14.30, 17.30, 20.45 «Чрезвычайное происшествие. Обзор».

02.00 Х/ф «Гиперкуб». (США).
04.00 Х/ф «Неспящие в саду» (США).

07.00 М/с «Самурай Икс».
07.35 М/ф «Винни-Пух»
07.55, 15.00 М/с «Смешарики»

04.00 «Добро утро, Россия!»
07.45 Д/ф «Первые на Марсе».

05.00 «Сегодня утром».
08.05 «Наше все!»
09.00, 12.00, 15.00, 18.00, 21.00 «Сегодня».

ТНТ

04.45 Т/с «Любовь и тайны Сансет Бич».
05.30, 12.30, 18.00 Такси.
05.55 «Глобальные новости».

08.00 Победносный голос.
08.30 М/с «Люди Икс».
09.00 М/с «Приключения Марко и Джинны».

07.30 Музыка на ДТВ.
07.35, 15.35, 16.00 М/ф.
09.00, 20.55 Самое смешное видео.

04.00, 08.00, 11.00, 14.00 Но-
вости.
04.05 «Добро утро»
08.20 «Малахов +»
09.20 Т/с «Агент национальной
безопасности»

09.00 «Частная жизнь»
10.00, 13.00, 16.00 «Вести»
10.30, 13.20, 19.45 «Местное время. Вести - Москва».

6-APREL Juma

9.55, 15.55, 18.55, 21.55 «Иклим».
10.00, 13.00, 16.00 «Давр».
10.15 «Тафаккур нури».
10.20 «Интерфутбол».

19.00, 22.00 «ДАВР».
20.10 «Спор-лото».
20.20 «Дунё тақдирлари».

22.10 «Мазрифат фидоилари».
22.25 «Эспайсизми, ёдингиздами?»
22.50 Кино: «Номлоқ».

TOSHKENT

7.25 Курсатувлар тартиби.
7.30 «Салом, Тошкент!»
8.30, 9.45, 10.35, 18.25, 18.45, 20.15, 21.25, 21.45, 22.45 «Анон».

7.00 «Бодро утро».
8.05 «Малахов +».
9.00, 18.30 «Хабарлар» (рус.)
9.20 «Перевертыши». Серил.

04.00 «Добро утро, Россия!»
07.35 «Вся Россия».

05.00 «Сегодня утром».
08.05 «Наше все!»
09.00, 12.00, 15.00, 18.00 «Сегодня».

ТНТ

04.45 Т/с «Любовь и тайны Сансет Бич».
05.30, 12.30, 18.00 Такси.
05.55 «Глобальные новости».

08.00 Победносный голос.
08.30 М/с «Люди Икс».
09.00 М/с «Приключения Марко и Джинны».

07.00 М/с «Самурай Икс».
07.45 М/ф «Винни-Пух идет в гости».

04.00 «Добро утро, Россия!»
07.35 «Вся Россия».

05.00 «Сегодня утром».
08.05 «Наше все!»
09.00, 12.00, 15.00, 18.00 «Сегодня».

ТВ

08.00 Победносный голос.
08.30 М/с «Люди Икс».
09.00 М/с «Приключения Марко и Джинны».

02.15 Х/ф «Небо над Берлином». (Франция - Германия).
04.15 «Другое кино».
04.30 Х/ф «Игра слов». (Испания).

07.00 М/с «Самурай Икс».
07.45 М/ф «Винни-Пух идет в гости».

ЎЗБЕКИСТОН

5.55 Курсатувлар дастури. 6.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»...

20.05 «ТВ шифокор». 21.40 «Кунглик қўшиқ истаиди». Х. Расулов...

7-APRIL Shanba

15.00 «Чоррахдаги уй». 15.30 «Муруват». 15.40 «Астотатрул»...

22.45 «Анонс». 8.35, 18.50 «Гвадалупе». Телесериял. 9.15 «Жозиба»...

8.50 «Путешествия натуралиста». 9.15 «Смак». 9.50, 18.30 «Хабарлар» (рус.)...

TOSHKENT

7.25 Курсатувлар тартиби. 8.30, 9.45, 10.30, 11.45, 12.10, 18.25, 7.30, 21.30 «Хабарлар»...

SPORT

18.00 «Болалар олами». 18.50 «Военное дело».

04.30 Х/ф «Опасные гастроли». 05.00, 09.00, 11.00 Новости.

07.00, 10.00, 13.00, 19.00 «Вести». 07.10, 10.10 «Местное время».

08.20 «Смотр». 09.20 «Главная дорога». 09.55 «Квадратный пединок».

14.30 Комедия «Высокий блондин в черном ботинке».

16.00 Х/ф «Алешкина любовь».

01.00 Бой за звание чемпиона мира по боксу в супертяжелом весе по версии IBF.

06.00 М/ф «Отчаянный кот Вася».

06.15 М/ф «Ох уж эти детки!».

08.00 Музыка на ДТВ.

07.00 Цирк Солнца. Драцион. Цирковая программа.

08.00 М/ф.

08.00 Музыка на ДТВ.

08.00 Музыка на ДТВ.

РОССИЯ

05.00 «Доброе утро, Россия!».

07.00, 09.00, 12.00, 15.00, 18.00 «Сегодня».

08.20 «Смотр».

08.00 М/ф.

08.00 Музыка на ДТВ.

08.00 Музыка на ДТВ.

ЎЗБЕКИСТОН

5.55 Курсатувлар дастури. 6.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»...

19.30 «Тахлинома» (рус тилида). 20.05 «50/50». Ток-шоу.

8-APRIL Yakshanba

14.00 «Ринг кироллари». 14.50 «Золушканинг янги саргузаштлари».

8.30, 9.45, 11.35, 13.20, 15.45, 18.35, 19.30, 20.40 «Анонс».

7.30 «Хабарлар». 7.50 «Бодрое утро».

05.00, 11.00 Новости. 05.20 Х/ф «Новый Одеон».

07.20 «Диалог о животных».

11.20 «Авиаторы».

11.30 М/ф «Ракетная мощь».

18.00 Х/ф «Не отступать и не сдаваться».

07.00 Х/ф «Живущие свободно».

РОССИЯ

04.55 Х/ф «Человек родился».

04.45 Боевик «Наемники».

06.00 М/ф «Ох уж эти детки!».

08.00 М/ф.

08.00 Музыка на ДТВ.

08.00 Музыка на ДТВ.

Ўзбекистон Республикаси Бирлашган Миллатлар Ташкилати ва бошқа қатор нуфузли халқаро ташкилотлар азоси бўлиб, инсон ҳуқуқларига доир бир қатор халқаро-ҳуқуқий ҳужжатларни имзолаган. Инсон ҳуқуқлари соҳасида халқаро ҳамкорлик давлат фаолиятининг муҳим йўналишларидан бири ҳисобланиб, бунда шахснинг ҳуқуқ ва эркинликларини таъминлаш асосий мақсад қилиб қўйилган.

Ҳозирги вақтда мамлакатимиздаги демократлаштириш ҳамда тубдан янгиланиш жараёнлари ижтимоий-сиёсий ҳаётнинг барча жабҳаларини қамраб олган. Истиқлол йилларида мамлакатимизнинг ижтимоий-сиёсий ҳаёти, шунингдек, суд-ҳуқуқ соҳасида катта ўзгаришлар соқ бўлди.

Суд-ҳуқуқ тизимининг либераллашуви шунчаки қонун талабларининг юмшатилиши эмас, аксинча, қонунларнинг инсонийлик ва демократик асосларининг мустаҳкамланишидир. Энг муҳими, либераллаштириш ўлим жазосини қўллашдек масалани ҳам четлаб ўтмади.

Президентимиз Ислам Каримов Олий Мажлис палаталарининг 2005 йил 28 январдаги қўшма мажлисида ўлим жазосини бекор қилиш бўйича олдиндан белгиланган йўналишга яна бир қарра урғу бериб, айрим мамлакатларда бўлганидек, ўлим жазосига мораторий қўллаш, яъни маҳрум йиллар давомида ушбу жазо чораси қачон ижро этилишини кутиб ётиши тўғрисида эмас, балки уни бутунлай бекор қилиш ҳақида фикр билдирди.

Шу боис, Фармоннинг чиқарилиши, давлатимизнинг асл демократия сари босган яна бир дадил қадами десак муболаға бўлмайди. Юридик нуқтаи назардан ҳам ўлим жазосининг бекор қилиниши инсон ҳуқуқлари, айниқса табиий ҳуқуқ бўлими яшаш

ҳуқуқини амалда таъминлашнинг кафолатларини кучайтиради. Суд ҳатоси туфайли бегуноҳ инсонни ўлим жазосига маҳрум қилиш ёки жиноят ҳолатлари ва жиноятчи-

ҳоланиши лозим.

Маъзур Фармонга кўра умрбод ёки узоқ муддатга озодликдан маҳрум қилиш жазоси Ўзбекистон Республикаси Олий суди,

Инсонпарварлик Намунаси

нинг шахсига субъектив ва ноҳолисона баҳо бериш натижасида оғирроқ жазо, яъни ўлим жазосини тайинлаш хавфи бартараф этилади. Бундан ташқари Жиноят кодексида бундай жазонинг мавжудлиги жиноятларнинг камайишига деярли таъсир кўрсатмайди. Кейинги йилларда оғир, ўта оғир, айниқса, одам ўлдириш жиноятлари сезиларли даражада камайганлигини таъкидлаш жоиз. Шу нуқтаи назардан ўлим жазосининг бекор қилиниши амалга оширилаётган суд-ҳуқуқ ислохотларининг муҳим аҳамият касб этадиган босқини сифатида ба-

вилоятлар, Тошкент шаҳар судлари, Республика ҳарбий суди томонидан тайинланиши белгиланган.

Буни шу билан изоҳлаш мумкинки, номлари қайд этилган судларда янада малакалироқ ҳамда тажрибалироқ судьялар фаолият кўрсатиши амалдаги қонунчилик бўйича ўлим жазоси кўзда тутилган жиноят ишларини кўриш жараёнида адолатсиз ҳукм чиқариш эҳтимолини бир мунча камайтиради.

Бу ўз навбатида, тергов органлари ва прокурорлар томонидан бундай жазолар тайинланиши

мумкин бўлган жиноятлар юзасидан кечиктириб бўлмайдиган тергов ҳаракатларининг ўз вақтида ва сифатли ўтказилишига, жиноят ишларини аниқлашга, ашъевий далилларни қонунда белгиланган тартибда қайд этилиши ва расмийлаштирилишига алоҳида эътибор қаратилишини;

— жиноятларни фош этиш ва тергов қилишда техника воситалари ва суд экспертларини имкониятларидан самарали фойда-

тали ва шартларни белгилөөчи идоравий-норматив базани ишлаб чиқиш кўзда тутилган.

Шу ўринда жиноят, жиноят-процессуал, жиноят-ижроия қонунчилиги киритиладиган қўшимча ва ўзгартиришларни пухта ишлаб чиқиш энг муҳим вазифа саналишини, ўлим жазосини бекор қилиш билан боғлиқ халқаро-ҳуқуқий ҳужжатларни, бу соҳада катта тажрибага эга бўлган хорижий мамлакатларнинг тегishли қонунчилигини чуқур ўрганиш зарурлигини таъкидлаб ўтиш лозим.

Бу масаланинг қанчалар долзарб, масъулияти ва муҳим аҳамиятга эга эканлиги Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2006 йил 29 июндаги «Ўзбекистон Республикасида ўлим жазоси бекор қилиниши муносабати билан қабул қилиниши лозим бўлган қонунлар, норматив-ҳуқуқий ҳужжатларни тайёрлашга доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида»ги Фармоийишда ҳам яққол кўзга ташланган.

Фармоийишнинг асосий вазифаси ўлим жазосини жиний ҳазолар тизимидан чиқариб ташлаш билан боғлиқ норматив ҳуқуқий-ҳужжатларни тайёрлаш борасидаги ишларни жадаллаштиришдан, уни амалга оширишнинг яқунловчи босқичида ташкилий ишларни кучайтиришдан иборатдир.

Бахтиёр ПУЛАТОВ,
юридик фанлари доктори

Мустақиллик шарофатидан халқимизнинг асрий орзулари рўёбга чиқди. Республикаимиз Конституциясида таъкидланганидек, юртимизда яшаётган барча фуқаролар бир хил ҳуқуқ ва эркинликларга эга бўлиб жинси, irqи, миллати, тили, дини, ижтимоий келиб чиқиши, эътиқоди, шахсий ва ижтимоий мавқеидан қатъи назар, қонун олдидан тенгдилар. Шу боисдан ҳам мамлакатимизда халқаро ҳуқуқнинг умумий қондалари асосида инсонпарвар ҳуқуқий демократик давлат барпо этишни мақсад қилиб қўйганмиз.

рилганлигидан далолатдир.

Дарҳақиқат, умр инсонга бир марта берилди. Уни тортиб олишга, инсонни жисмонан йўқ қилишга ҳеч қимнинг ҳаққи йўқ. Шу жиҳатдан олиб қаралганда ҳам Президентимизнинг «Ўзбекистон Республикасида ўлим жазосини бекор қилиш тўғриси-

муддатга озодликдан маҳрум этишга ҳукм қилинган маҳруми сақлаш учун зарур иштирослаштирилган иншоотлар қуриш, уларни молиялаштириш ва ҳоказо ишларни амалга ошириш зарур бўлади.

Бундан ташқари, юртбошимиз ҳар доим бирор масала

Умр инсонга бир мартаба берилди

да»ги Фармони инсоннинг яшаш ҳуқуқини эътироф этувчи ва мустақамловчи халқаро ҳуқуқнинг умумэтироф этилган тамойилларига ва меъёрларига тўлиқ мос келади. Шунингдек, ушбу Фармон Конституциямиз қоидалариндан келиб чиққан ҳолда жазоларни янада либераллаштириш чораларини амалга оширишида ҳам алоҳида ажралиб туради.

Ушбу Фармонга биноан 2008 йилнинг 1 январидан жиний жазо тури сифатида ўлим жазоси бекор қилинади. Бу бекиз эмас, албатта. Ушбу йиллар ичидида ўлим жазосини бекор қилишга қаратилган зарур қонун ҳужжатларини тайёрлаш, ўлим жазосини бекор қилиш масаласи бўйича аҳоли ўртасида кенг қамровли тушунтириш ишларини олиб бориш, умрбод ёки узоқ

юзасидан қарор қабул қилишда шовма-шоварликка йўл қўймайлики, унинг оғир-оқибатини ўйлаб иш қилиш кераклигини таъкидлаб келган. Шу боисдан ҳам, ҳуқуқий демократик давлат сари дадил қадам ташланаётган мамлакатимизда бу борадаги ишлар аниқ ва пухта режа асосида, халқаро ҳуқуқ нормаларига мос равишда олиб берилмоқда.

Ўлим жазосининг бекор қилиниши аввало, конституциявий қоидаларни ҳаётга таътиб этишни англатса, иккинчидан, инсон ҳаётининг олий қадрият эканлигини яна бир бор тасдиқлайди, шунингдек, бу жараён ҳақон ҳамжамиятдаги тамойилларга тўла мос келади.

Райҳон ЮСУПОВА,
Хоразм вилоят прокурорининг катта ёрдамчиси

ИНСОН ҲАЁТИ — ОЛИЙ НЕЪМАТ

«Ўзбекистон Республикасида ўлим жазосини бекор қилиш тўғрисида»ги Фармоннинг қабул қилиниши мамлакатимиз Президентини Ислам Каримов олиб бораётган халқий сиеятнинг изчил давомидир.

1985 йилдан кейин халқаро ҳамжамиятнинг эътибори мамлакатлар қонунчилигида ўлим жазосини бекор қилиш масаласига қартилди. Лекин улар жазоларни эркинлаштириш, сингиллаштириш ҳақида гапирмасдан, фақат ўлим жазосини бекор қилиш ҳақида сўз юритдилар. Шундан сўнг, кўпгина мамлакатлар бу жазони ўз қонунчилигидан олиб ташлади. Ҳўш, улар бу жазони нима учун олиб ташлади, бундан асосий мақсад нима эди? Биринчи мақсад, халқаро ташкилотларга қўшилиш, аъзо бўлиш, уларга яқин қўриниш эди. Иккинчидан, нямтизлар олишни кўзда тутиб, сохта обрў орттириш учун бу жазони кўр-кўрона олиб ташлаган мамлакатлар ҳам бўлди. Ваҳоланки, у ердаги халқ, жамоатчилик мамлакатдаги жиноятчиликнинг аҳволи бунга тайёр эмас эди.

Шунинг учун давлатимиз раҳбари бу масалаларда донолик билан фикр юритди. Дастлаб, ўлим жазоси тайинланганидан жиноят тури камайтириди. Босқичма-босқич бунга тайёрлик ишлари олиб борилади. Собиқ шўролар даврида республикаимиз Жиноят кодексида 33 та моддада ўлим жазоси назарда тутилган бўлиб, улар орасида оғир жиноятлар билан бир қаторда давлат мулкни талон-тарож қилганлик учун ҳам ўлим жазоси белгиланган эди. 1994 йилда Ўзбекистон Республикасининг биринчи Жиноят кодекси қабул қилинганидаёқ ўлим жазоси кўзда тутилган жиноятлар сони кескин камайтириди. Мамлакатимизда жиний жазо тизимини либераллаштириш уша вақтдан болондир, бу жараён ҳозирги пайтда босқичма-босқич амалга оширилиб келинмоқда.

2003 йили жиноят қонунчилигини либераллаштириш бўйича қўшимча чора-тадбирлар амалга оширилганидан сўнг, фақат икки турдаги жиноят — жавобгарликни оғирлаштирилган ҳолатларда қасдан одам ўлдириш ва терроризм жиноятларини содир этганлик учун ўлим жазоси назарда тутилганидан бўлди.

Президентимиз Ислам Каримов 2005 йил 28 январь кунин Олий Мажлис Қонунчилик палатаси ва Сенатининг қўшма мажлисидаги «Бизнинг бош мақсадимиз жамиятнинг демократлаштириш ва янгилан, мамлакатни модернизация ва ислох этиштири» номили маърузасида ҳам суд-ҳуқуқ тизимидан ўлим жазосини чиқариб ташлашди», — деган эди. Биз юқориди қайд этиб ўтган ўлим жазосини бекор қилиш тўғрисидаги Фармон бу сўзларнинг ҳаётга таътиб этилишида муҳим аҳамиятга молик далил қалам бўлди.

Кўрғони қаримда таъкидланишича, ҳаётини бериш ҳам, олиш ҳам Аллоҳнинг интиҳомидир. Шундай экан, ҳеч қанақа давлат идораси инсоннинг ҳаётини ўз ҳукми билан олиши мумкин эмас. Демак, Фармон бизнинг миллий урф-одатларимиз, диний анъаналаримизга ҳам жуда мос келади.

Тажрибадан келиб чиқиб шунин айтиш мумкинки, судьялар ҳам хато қилишди. Ишни апелляция, кассация тартибиди қўриб чиқиб, унинг йўл қўйган ҳатосини юқори суд органлари тўриладиш мумкин. Лекин ҳукм ижро этилса, уни тўрилади, қайтариб бўлмайди. Демак, бу Фармон жамиятда инсон ҳуқуқлари устуворлигини таъминлашга, адолатни қарор топтиришга муносиб ҳисса қўшади.

Агар Ўзбекистонда ўлим жазосини бекор қилишдан асосий мақсад унинг халқаро майлолдиги обрў-эътиборини, нуфузини ошириш бўлганида, бу ишни эртароқ сунъий равишда амалга ошириш ҳам мумкин эди. Асосий мақсад эса Конституциямизда белгиланган инсоннинг ҳаёти, ҳақ-ҳуқуқи, яшаш ҳуқуқи дахлсизлигини мустаҳкамлашдир. Бундан ташқари, Конституциямизда таъкидланганидек, инсон ҳаётига таъвоуз қилиш оғир жиноятдир.

Иллармон КИМ,
Республика Бош прокуратураси бошқарма терговчиси

Ислохотлар эзгу мақсадлар учун

Давлатимиз раҳбарининг 2005 йил 1 августдаги «Ўзбекистон Республикасида ўлим жазосини бекор қилиш тўғрисида»ги Фармонига биноан 2008 йилнинг 1 январидан эътиборан мамлакатимизда ўлим жазоси жазо тури сифатида қонунчиликдан буткул чиқариб ташланади.

Шу боис маъзур тарихий Фармон юртимизда ўта муҳим воқеа бўлди. Кенг жамоатчилик бу борада ўзаро фикрлашди, баҳс-мунозарарага киришди. Бу мавзуда ҳар қим ҳар хил фикрларни айтгани ва айтиши табиий. Булар орасида Фармоннинг аҳамиятини тўла

англаб етмаганлар ҳам йўқ эмас. Негаки, маъзур масала ҳозирги кунда бутун дунёда кенг миқёсда муҳокама қилинмоқда. Жабрланувчининг манфаатини ёқловчилар ҳам бор. Шунин айтиш мумкинки, жабрланувчининг манфаати жиноятчиликка нисбатан устун туради. Аммо бу жабрланувчининг манфаатини қимнингдир ўлими билан ҳимоя қилиш дегани эмас.

Президент Фармонидида ўлим жазоси эригга умрбод ёки узоқ муддатга озодликдан маҳрум этиш жазосини қўллаш назарда тутилган. Бу инсон ҳаёти ва унинг ҳуқуқлари олий қадрият сифатида

қонун асосида кафолатланганини амалий исботи, қолаверса, мамлакатимизда амалга оширилаётган суд-ҳуқуқ тизимидидаги ислохотлар янги босқичга кирганининг далолатидир.

Давлатимиз раҳбарининг юқориди номи келтирилган Фармони инсон ҳуқуқлари, эркинлиги ва қонуний манфаатларини ҳимоя қилишни кучайтиришда навбатдаги дадил қадам бўлди. Унинг аҳамиятини ҳар бир юртдошимиз тушуниши лозимлигини ҳаётнинг ўзи тақозо этмоқда.

Баҳромжон ЮЛДАШЕВ,
Наманган шаҳар прокурори

Валижон (исмлар ўзгартирилган) тергов гуруҳидаги ходимларни Қўжон шаҳрининг Галаба кўчасидаги 2-уйга бошлади. Кимсасиз ҳовлида етмиш олти яшар кекса одамнинг ортидан пусиб келиб, бўйнига арқон ташлаб бўғиб ўлдирган, чуқур қазиб қўйиб кўйган жойларини кўрсатди. Сўнгра «Олтин водий» тор кўчасининг 18-уйга бошлаб борди. Чала битган уйнинг ертўласидан яна бир қурбоннинг ҳали бутунлай бузилиб улгурмаган жасадини қазиб олишди. Хар иккала ҳолда ҳам битта гапни такрорлади: «Маъруф ака ўлдириб қўйган»...

Суд жараёнида Маъруф қисман бўлса-да, айбни ўзидан соқит этиш учун ҳар иккала ҳолда ҳам марҳумларга қўл теккизмаганини таъкидлади. Қотил ёллаганини инкор этди. Гўё, Вали уни йўлдан урган. Бойвачча одамларни тоғиб, бир ёқлик қилиб, пулларини бўлиб олишни таклиф қилган...

Унинг қачон, қай йўсунда нафсини қондириш учун одам овлайдиган иблисга айлангани суд жараёнида бирин-кетин аниқланди. Туришдан мўмин-қобил кўринган, тилидан бол томарди. Жони узилган бўлиб олмиш олти яшар қариянинг боши устида «Ҳожи ака дорулбақога рихлат қилдилар», дея юзига фотиҳа тортган «мўмин» ўша заҳоти ўлаксахур каби марҳумнинг чўнтақларини ағдарди, пулларини олиб бемалол санади.

Маъруфжон йигирма уч йил аввал, жиноятта қўл уриб судланган. Жазони ўтаб келганидан кейин

нишининг этаждаги уйига жойлади. — Худо хоҳласа, эртага юклаб кетасизлар, — деди. Маъруфжон эса қариядан пулни олиб, Валининг кўйига қўл солди. — Битта қаллоб одам бор. Нечтасини алдаб куйдирган. Шуну бир ёқлик қилиш керак. Беш миллион сўм бераман. — Бўпти...

Юсуф аканинг бева қизи отасининг уйига кўчиб ўтган, Маъруфжон қариядан ишни битказиш учун қизининг чала битган ҳовлисининг калитини сўраб олганди. Валини ўша Қўжон шаҳар Галаба кўчасидаги уйга бошлаб борди.

— Чол манави узукни олгани келди. Узукни манави баллон орасига яшириб қўйганман, деб айтмаман. У оламан деб энгашганида битта битган бўйнига сиртмоқ солиб тортасиз... Шундан сўнг машқ қилишди.

— Сиз кечки пайт қизингизни уйда бизни кутиб оласиз, — деди Маъруф Юсуф акага. — Ушатта юзма-юз гаплашамиз. Қоронғуда девор остидаги йўлдан бо-раётиб, баллон олди.

— Тагин бировга сотиб юборма-син...

ИБЛИСЛАР ОВИ

зоҳиран мўмин-қобилу, бўтбан иблис боласига айланди. Вужудига ўрнашиб олган ботиний иблис улгайиб, бир кунни ўзини намоянэ этиши мўжаррад эди. Тилидан бол томишди қўл, қўли қўксиде, савоб йўлида хизматта шай савдогар йигит ҳар қандай одамнинг ишончини қозонишдай ноёб «хислат» ортирди. Каттаю кичики бирдай «ака-ака» деб (ўзидан икки ёш кичкина Валини ҳам ака дея атайди) кўнглини овлади. Етмиш ёшдан ўтган Юсуф ака Маъруфжонни хушфелъ, хушхул йигитлардан деб билар, унга ўзига ишонгандай ишонарди. Тилло сувли ёзувда битилган ноёб, муқаддас Қўрўни қарим китобини зарурат туфайли бир оғайнисига сотмоқчи эканлигини айтганида, Маъруф харидор топиб берди.

Ишонган одамга насига бўлса-да, бериб юборди. Ҳозирча ола туринг, деб Маъруфга ярим пулини туқазди. Шунда чолнинг бели бакуватлигига ишонч ҳосил қилган даллалонинг дилида иблис бош кўтарди. Ҳар қўришганларида турмушдан қолган нолиб, биронта «иш» қилайлик, дейдиган оғайнисини Валини эслади. Назарида у ҳеч нарсадан қайтмайдиган даражада тоғига етганди. Юсуфжон ҳожи Маъруфжон билан бир пиёла чой устида гаплашиб ўтириб, «Тошкентда ошланган терининг бозори чакқон эмиш» деди.

«Таниш йигитлар минг дона тоғиб беринг, дейишяпти-ю, бунақа улгуржи мол йўқ».

— Терифуруш таниш болалардан суриштириб кўрайми, ҳожи ака? — Донасини ўн беш долларгача гаплашиш керак. Бундан ортиги қиммат.

Уч-тўрт кун ўтгач, Маъруфжон Юсуф акани уйига излаб борди. — Гаплашдим, — деди қарияга. — Бирок пулини олдиндан тўлайсиз, дейишяпти. Насияга бериб қўйганми, деб оёқларини тираб олишяпти.

— Ишончли йигитларми ахир? — Беш вақт намозни қанда қилишмайди, ҳожи ака. — Хўп, ман пулини тайёрлаб қўйганман. Ўн уч ярим минг бор. Шунга қўндириш керак...

Юсуф ака тери олгани келган тошкентлик савдогарларни бир та-

келганида пайт пойлаб ўтирган Вали унинг ортидан бўйнига ип ташлаб бўғди. Жуссаси кичкина, кекса одам қаршилик кўрсатишдан ожиз эди. Чолнинг жони ўзилганида Маъруф қўли келди. «Ҳожи ака дорулбақога рихлат қилдилар», деб юзига фотиҳа тортди. Чўнтақларини қавлади. Кетмон олиб ҳовлидаги чуқурдан ҳазонларни тортиб чиқарди. Иккаласи мурдани чуқурга ташлаб устидан туپроқ тортишди...

— Тери савдосини гаплашгандик. Ўн беш минг доллар бергандик. — Ўша кун Тошкентга кетяпман, деб чиқиб кетган дадам.

Юсуф аканинг ўғли хавотирланди, сўнгги пайтда кўпроқ бирга гаплашиб юрган Маъруф акага учрашди. — Тожикистонга кетяпман, деган эдилар менга... — Маъруф ҳеч нарсадан хабари йўқдай тутди ўзини. Чолнинг ўғли яна бир hafta ўтганидан кейин ИИБГА мурожаат этди. Қидирув бошланди. Маъруфжон ҳам сўроқ қилишди. Бирок у сўнгги бор қўришганида Ленинободга бормоқчилигини айтган эди, дея ўзига гард юктирмади. Ундан шубҳаланмишга асос бўла оладиган бирон-бир далил йўқ эди. Юсуф ака у каби қанча одамлар билан шунчаки ва иш ўзасидан мулоқотда бўлиб келган. На уйдагиларга, на харидорларга Маъруфжон билан тери савдосини гаплашганини айтмаган эди.

Маъруфнинг хавотирли кунлари ортда қолди. Юсуф акани алдаб олган 13,5 минг доллардан 4700 долларини, «ҳозирги курсда 5 миллион сўм бўлади», деб ўзи ёллаган қотил — Валига тўлаган эди. Қолган пулга орадан икки ой ўтиб, 2005 йил февраль ойи охирида эскирган бўлса ҳам битта «Тико» сотиб олди. Айширатта берилди.

Маъруф бувайдалиқ Абдулхай ака билан савдо-сотик орқали танишган, унинг ишончини қозонган эди. Йирик савдогар қадимий тангаларга ишқибозлигини билди-ю,

ҳаловати йўқолди. Калласида яна бир иблисона режа туғилди. 2006 йил май ойининг ўрталарида Абдулхай аканинг кўйига қўл солди.

— Битта коллекционер пул жузда зарур бўлиб қолибди. Харидор топсангиз, подшо замонидан қолган ноёб тангаларини сотардим, деярли. «Кўки»га эзлик минглик тангаларни йигирма мингга сотишга кўндирдим.

— Енимда бунча пул йўғиди. Танишлардан қарз сўраб оламан, — Абдулхай ака унинг қармоғига лаққа иланди.

рени босди. «Қаттиқроқ тортинг, тортсангиз-чи!». Бўғилиб ўлганига ишонч ҳосил қилгач, жасадини қолга солиб, ертўлага кўтариб тушишди. Белурак, кетмонда чуқур қазиб қўйиб ташлашди. Шу пайт Маъруф ўн тўққиз минг долларга қўшиб, Абдулхай аканинг чўнтағидан олган қўл телефони жирингиди. Қотил жавоб бермади. Ёллаган шериги Валига 4750 доллар санаб берди. — Беш мингга келишгандик шеклили...

— Эсиздан чиқибди-да, икки юз эзлик доллар қарз олганизи. Манави телефони ҳам сизга...

Маъруф ўзининг машинасига чиқди. Абдулхай аканинг «Тико»-сига Вали ва унинг кўчада соқчилик қилиб турган акаси Абдусалом ўтирди. Ўлжа «Тико»ни Бешарик туманига қараб хайдашди. Чегарага, божхона постига беш юз метрча берироқ, да тўхтаб машинани қолдиришди. Бу Маъруфнинг режасига кўра, гўё Абдулхай ака машинани шу ерда қолдиргану, ўзи Тожикистонга иш билан ўтиб кетганини тасдиқловчи «далил» эди. Машинанинг ҳужжатларини қайтаётиб, йўлда ташлаб юборишди.

Уша кунни Мухсинжон ва Абдулхамид Абдулхай аканинг қўл телефонига бир неча марта кўнгироқ қилишди. Соат ўн бирларда яна чақи-

ришганида кимдир телефони олди-ю, гапирмади. Иш билан банддир-да, деган хаёлга боришди. Кечгача яна бир неча бор телефони жавоб бермаганидан кейин хавотирга тушишди. Кечқурун уйига боришса, келмабди. Ярим тунда, соат ўн бир яримларда Мухсинжон Абдухамидларнинг укаси Абдувосит билан Маъруфжоннинг эшигини тақиллатишди.

— Абдулхай ака билан эрталаб кўришдик, кейин қайёққадир кетди, — деди у.

Эртаси кунни Мухсинжон Абдулхай аканинг ўғли Абдуваҳоб, укаси Абдуғаффор уччаласи Маъруфни топишди.

— Сиз билан иш қилаётгани, сизнинг олдингизга кетаётганини айтган, — деди Мухсинжон. — Топиб бермасангиз, мелисага учрайми?! — Бешарикча бориб излаб кўрайчи, — деди Маъруф.

Соат тўртларда «Абдулхай аканинг «Тико»си Андархон божхона пости ёнида экан» деб хабар қилди. Постдан беш юз метрча бери-роққа, қабристон ёнида «Тико» турган эди. Техпаспорт, ҳужжатлари йўқ. Улар қайтишаётганида Абдулхай аканинг ўғли Абдуваҳоб дадасининг қўл телефониغا яна кўнгироқ қилди. Ниҳоят телефон жавоб берди-ю...

— Эзлик минг доллар бермансанг, уни ўлдираман, — деди нота-ниш овоз.

Улар яна Маъруфга учрашганларида бу гапни айтмишди. У «Тожикистонга бормоқчиман, деганди. Қонибодомдан суриштириб кўраман», деб йўлга тушди. Шу кетганича қайтиб қорасини кўрсатмади. Кўп ўтмай, «бюротмачи» ва ёллаган қотил хибсага олинди.

Суд жараёнида Қўжон шаҳрида яшаган Маъруф Алимов ҳамда ўзи каби муқаддам судланиб, жазони ўтаб келган Валининг айби тўлиқ исботини топди. Суд уларни тегишли жазога ҳукм қилди.

М. МИРЗАЖОНОВ,
Фаргона вилоят прокуратори ака
Фаргона муҳим ишлар бўйича терговчиси.
Х. ТУРҒУНБЕКОВ,
Фаргона вилоят прокураторининг ёрдамчиси

ИЧКИЛИКБОЗЛИК БОШИГА ЕТДИ

Муборак ҳадисларда «Жаннат оналар оёви остидадир», дейилган. Насилимизин давом қилдирувчилар ҳам, оиламизнинг чирғоғи-қўрғоғи ҳам улар. Асрлар давомида шoirларимиз томонидан энг гузал иборалар билан таърифланиб, гулга қиёсанган аёлларни бугунги кўнда янада улуғлаш учун сўз тополмаганимиздек, оналик шайнига дег туширган, аёл зотига номуносиб иш қилган баъзи аёллар ҳақида бирон сўз айтиш, уларнинг қилмиши хуқусида фикр юритиш ҳам анча мушкул.

Таассуфки, Урганч шаҳридаги ҳонадонлардан бирида ўзи берган қотиллик ҳам таърифлашга тил оқиб бўлган аёл томонидан содир қилинган.

Асли Россияда туғилган Марина (исмлар ўзгартирилган) серкўёш юртимизни ўзига ватан қилиб, Урганчда кўним топди. Бундан йигирма тўрт йил бурун ўзи тенги йигитга турмушга чиқиб, бахтли яшай бошлади. Аввал киз, кейин эса кетма-кет туғилган иккита ўғил уларнинг қувончига-қувонч қўшди. Аммо йиллар ўтган сайин эрнинг ичкиликбозлиққа ружу қўйганилиги боис улар орасидати муносабатлар тобора совуқлашиб, меҳр-оқибат буткул йўқолди. Улар алоққида-алоққида яшай бошладилар. Аммо бу билан эвзилган эгармади. Эр яна ичиб келиб жанжал чиқарар, буй этган киз бунга чидамай уйдан чиқиб кетар, иккала ўғил эса калтақдан қочиб, кўрқа-писа пана-пасткамдан ўзларига паноҳ толарди. Бу хол даярли кун ора тақорланарди.

Шаҳардаги мактаблардан бирига фаррошлик қилиб учта фарзанди боқатган Марина тишини-тишига қўйиб, бунга чидарди. У гарчи жанжалсиз ўтмаса-да, байрамлари, оила аъзоларининг туғилган кунларини баҳоли қудрат нишонлаб, қайфиятини қўтаришга уринарди.

Марина ўша кунни ишдан қайтаётиб, мактабда ишлайдиган таниши Шокирни учратиб қолди. Унга тез кўнда катта ўғлининг туғилган кунни булишини, шунга харажат қилмоқчи эканлигини айтиб, дўконга юрди. Шокир эса буни биргаликда нишонлаймиш деди-да, у билан бирга кетди. Уйда меҳмонни яши кутиб олиб, амчагача уфталашиб ўтирдилар.

Маринани эри Сергей меҳмонни кузатиб қўйиш максатиде кўчага чиқди. Орадан бир оз вақт ўтгач эса кўлида икки шиша пиво билан қўйиб келди. Эр-хотин биргаликда яна базмин давом эттиришди. Бирок бу тотувлик узокқа чўзилмади. Маст бўлиб қолган Сергей яна эски қилиғини бошлаб, хотинини сўжа бошлади. Шу вақтгача сўнсу-ю, хўрлашларга чидаб келган Марина бу сафар ўзини тўхтатиб тўра олмади. У ҳам оқизга келган ёмон сўзлар билан эрини ҳақоратлай бошлади. Хотиндан буни кутмаган эр унга мушт туширди.

Нариги ҳонада телевизор кўриб ўтирган қизи шоққини эшитган, уларнинг ёнига келиб, ота-онасини тартибга қайтара бошлади. Бирок отаси ҳам, онаси ҳам унинг гапини тингламас, бир-бирини куракда турмайди-ган сўзлар билан ҳақоратлар эди. Бундай хунук сўзлардан уялган киз ҳонадан чиқиб кетди.

Сабр бардоши тугаган Марина стол устидаги пичоқни қўлга олди.

— Шу пайтгача чидаб келганим етар, энди ўлдираман! — деди у эрига таҳдиди овозда.

— Қўлингда келса ўлдири. Қани, ур! — деди Сергей унинг бир қўлидан ушлаб бўйинини эгаркан.

— Маня, бўлмас... Маня...

Марина эрининг бўйнига кетма-кет пичоқ санчди...

...Йўнагани чиқиб кетган иккала ўғил қўлиларидан уйда жаҳал бўлаётганини эшитган, онасидан хавотирланиб югуриб келишиганида ароқуэр отанинг қўзлари бутунлай юмилган эди.

Жиноят ишлари бўйича Урганч шаҳар судининг ҳукми билан Марина узок муддатга озодликдан маҳрум қилинди.

Отабек ХАЙИТБЕКОВ,
Урганч шаҳар прокураторининг ёрдамчиси.
Мирзабек ЖАПАКОВ,
журналист

Яна бир қадам

Италия, Япония ҳамда Россия давлатлари яқин келажакда қўшма аэромобил қўтқарув кучларини шакллантирадилар. РИА новости ахборот агентлигининг хабар беришича, бу кучлар ҳарбий қарама-қаршиликлар, табиий офатлар ва эпидемиялардан жабр кўрганлар учун тез ёрдам вазифасини ўтайди. Қўтқарув тизими оғир касалликка учраганлар ва жабр кўрганларни дунёнинг қайси нуқтасида уларга стационар шaroитда самаралироқ ёрдам кўрсатиш мумкин бўлса, ўша ерга етказиш қудратига эга бўлади. 2006 йилда ташкил этилган Россия-Германиянинг «Глобалавнеспас» отряди мазкур янги тизимга андоза қилиб олинган. «Глобалавнеспас» таркибиди бортида тиббий ускуналар ҳамда қўтқарув вертолётлари билан жиҳозланган учта ИЛ-76 русумли самолётлар, немисларнинг учта А-310 русумли самолётлари негизда жойлаштирилган аэромобил госпиталлар ҳамда россиялик қўтқарувчилар гуруҳлари мавжуддир.

АҚШ мудофаа вазирининг сийёси масалалар буйича ўринбосари Эрик Эдельман сешанба кунги баёнотида, яқин келажакда АҚШ мамлакатнинг ракетага қарши мудофаа тизими станциялари оладиган ахборотларни Россияга тақдим этишга тайёрглигини билдирди, деб хабар қилади Associated Press ахборот агентлиги.

Унинг таъкидлашича, АҚШ Европада ўзининг ракетага қарши мудофаа тизимини жойлаштириш борасида Россия билан музокаралар ўтказишга тайёр, агарда Москва ушбу музокараларни рад этса, у ҳолда бу масалани унинг розилигисиз ҳам ҳал этиш мумкин. АҚШ мудофаа вазирилик вакилининг айтишича, мазкур ҳаракатлар икки давлат манфаатларини зарурдир. Эдельман Россия ҳукумати билан ушбу масалада ижобий тўхтамга келинади дея ишонч билдиради.

Сир бой бермай

рикаликларнинг Европада, хусусан Польша ва Чехия давлатларида ўзининг ракета зарбаларига қарши тизимларини барпо этиш тўғрисидаги режаси Россия раҳбариятида норозилик уйғотди. Мюнхенда ўтказилган, хавфсизлик масалаларига бағишланган халқаро саммитда нутқ сўзлаган Россия президенти Владимир Путин, Шимолий Корея ёки Эрон ракетага қарши АҚШга хавф солишига шубҳа билдирди. АҚШ ракета зарбаларига қарши тизимларнинг Россия чегараларига

яқинлашишига расмий Москва томонидан тегишлича жавоб қайтарилишини таъкидлаб ўтди. Сал кейинроқ Россия бош штаби бошлиғи Юрий Балуевский ўз баёнотида, Россия Федерацияси ўрта ва кичик ўзоқликка учадиган ракетага қарши қилиш битимидан бир томонлама чиқиши мумкинлиги тўғрисида оғохлантди.

Шундан сўнг Оқ Уй маъмурияти вакиллари бир неча бор АҚШнинг ракета ҳужумларидан мудофаа тизими Россияга қарши эмас, балки Эрон ва Шимолий Корея сингари давлатларга қарши рақибларини тушунтиришга уриниди. Бирок, кўпгаб мутахассисларнинг фикрича, Эрон ёки Шимолий Корея каби давлатлар узоқ келажакда ҳам АҚШга қарши борадиган ракетага эгалик қилиши гумон. Таъкидлаш жоизки, Европада ҳам Россиянинг нуктаи назарини қўллаб-қувватловчи давлатлар ҳам йўқ эмас.

Ҳозирча сенсация йўқ

Россия Бош прокуратураси ходимлари Россия федерал хавфсизлик хизматининг собиқ зобити Александр Литвиненко қотиллиги билан боғлиқ жиноят ишини тергов қилиш жараёнида Лондондаги ишларини тугатишди, деб хабар қилади ИТАР-ТАСС ахборот агентлиги. Бош прокуратуранинг алоҳида муҳим ишлар буйича тергов бошқармаси бошлиғи ўринбосари Андрей Майоровнинг айтишича, бир неча кун давомида россиялик терговчилар Скотланд-Ярдлик ҳамкасблари иштирокида бир қатор шахсларни, жумладан тадбиркор Борис Березовский ҳамда Аҳмед Закаевни ҳам сўроқ қилишган. Майоровнинг таъкидлашича, ушбу сўроқлардан терговчилар ҳеч қандай сенсацион маълумот қуттишмаган ва иш режалаштирилганидек давом этмоқда. Шунингдек, Россия Бош прокуратураси вакили яқин орада россиялик терговчилар яна Лондонга бориши мумкинлигини ҳам инкор этмади.

Собиқ агент топилмапти

АҚШ давлат департаменти вакили Шон Маккормакнинг таъкидлашича, Эронда бедарак йўқолган АҚШ фужароси аввалроқ Федерал тергов бюроси ходими бўлган, лекин ўн йил муқаддам у мазкур давлат органидан бўшаган. Reuters ахборот агентлигининг хабар беришича, бедарак йўқолган шахс Федерал тергов бюросидаги фаолияти давомида умуман Эронга оид ҳеч бир масала ёки вазибалар билан ишламаган, унинг хизмат йўналиши уюшган жиноятчиликка қарши кураш бўлган, деб айтиб ўтди Маккормак. Ном-нишонсиз кетган америкаликнинг қариндошлари ҳам, унинг иш берувчиси ҳам 2007 йилнинг март ойи бошларидан бери бу шахснинг тақдирини маълумотларга эга эмаслар. Аниқ бўлишича, у Эрондаги озод савдо ҳудуди ҳамда Киш оролидаги машҳур дам олиш масканига бормоқчи бўлган.

Сешанба кунги Украина молия вазири Николай Азаров давлат газнасиди қайтадан парламент сайловларини ўтказиш учун маблағ йўқ деган баёнот билан чиқди, деб хабар қилади рго UA ахборот агентлиги. Унинг таъкидлашича, қайтадан сайловларни ўтказиш учун 700

Қонунчиликда қўрсатилмаган

милион гривен керак бўлади. Айтиш жоизки, шунча пуллар Украинадаги барча ҳарбийларнинг йиллик маошини оширишга сарфланган режалаштирилмаган маблағга тенгдир. Вазирининг сўзига қараганда, мамлакат қонунчилигида муқаддатдан олдин сайловларни ўтказиш назарда тутилмаган, шу боис ушбу жараёни молиялаштириш ҳеч қарсда қайд этилмаган. Азаровнинг фикрича, парламентнинг қайта сайланиши мамлакат иқтисодиёти учун жуда қимматга тушади ва қатта иқтисодий талофатларга олиб келади, шунингдек ҳукуматнинг иқтисод йўналишидаги ислохотларини ҳам жиддий хавф остига қўйиш мумкин. Таъкидлаш жоизки, Украинанинг 24 та ҳудудлари раҳбарлари президент Юшенконинг парламентни

тарқатиб юбориш ва қайтадан парламент сайловларини ўтказиш тўғрисидаги қарорини қўллаб-қувватлашган. Львов вилояти маъмурияти раҳбари эса агарда Молия вазирилик сайловларни давлат бюджетидан молиялаштиришдан бош тортса, у ҳолда уларнинг ўтказилиши учун маблағлар резерв биожет фондлардан ажратилишини айтиб ўтган.

Эслайтиб ўтагимиз, 2007 йилнинг 2 апрел кунги президент Виктор Юшенко парламент ваколатини бекор қилиш ҳамда 2007 йил 27 май кунги мамлакатда қайтадан парламент сайловларини ўтказиш тўғрисида фармон чиқарган. Кейинроқ эса Верховная Рада президент қарорига бўйсунмаган бош тортди, молия вазириликка янги сайловларни ўтказиш учун маблағ ажратишни таъкидлаган.

Бирни кўриб фикр қил, бирни кўриб....

Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Африка иқтисодиёти хусусидаги аниқ-анавай ҳисоботни тақдим этди. Унда ёзилишича, қитъада энг суст ривожланаётган давлат бу Зимбабведир. Етакичлар қаторида эса биринчи бўлиб Ангола турибди, 2006 йилда ушбу давлатнинг ички товар айланмаси 17,6 фоизга ошган.

Ўтган йилнинг якунига кўра, Зимбабведа ички товар айланмаси 4,4 фоизга камайган, мамлакатдаги инфляция жаҳондаги энг катта кўрсаткич, яъни 1730 фоизни ташкил этган. 2007 йил охирига келиб, нархнаво ошиши натижасида бу инфляция даражаси 4000 фоизга етиши қўтиляпти. Мамлакатда бешта одам

дан тўрттаси ишсиз ва қашшоқликда кун кечиради. Анголага келсак, бу давлат нефтни экспорт қилиш эвазига ҳозирги натижаларга эришишга муваффақ бўлди. Руйхатда Анголадан кейин иккинчи ўринда Мавритания турибди. Бу ерда ички товар айланмаси кўрсаткичи 14,1 фоизга етган. Учинчи ўринни 7,9 фоиз билан Мозамбик давлати эгаллаб турибди. Ўрта ҳисобда олганда 2006 йили Африкада ички товар айланмаси нефть, металл, шунингдек мева ва сабзавотларни экспорт қилиш эвазига 8,8 фоизга ошган. БМТнинг тарқатган маълумотига кўра, Африка давлатларига тезроқ ривожланишига СПИД касаллигининг тарқалиши, олдидан башорат қилиб бўлмайдиган об-ҳаво, бозор иқтисодиёти ислохотларининг суст олиб борилиши ва ривожланмаган инфратузилма тўсқинлик қилмоқда, деб хабар беради АФП ахборот агентлиги.

Урушнинг асорати

Буюкбританияда иккинчи жаҳон урушидан бўён портламай ётган немислар бомбаси топилди. АФП ахборот агентлигининг хабар беришича, 200 килограмм оғирликдаги ушбу снаряд Англиянинг жануби-шарқий қисмидаги Девоншир графлигида жойлашган Плимут шаҳрида аниқланган. Маҳаллий полиция вакилининг сўзига қараганда, ердан 15 сантиметр қиқиб турган бомбани қурувчилик топишган ва дарҳол полицияга хабар беришган. Тезда воқеа жойига етиб келган сапёрлар бомбани қовлаб олиб, денгиз ёқасига олиб боришди ва у ерда бомбани портлатиб юборишди. Снарядни бартараф этиш даврида эса яқин атрофда истикомат қилувчи юзлаб аҳоли хавфсиз жойларга кўчирилди. Эътироф этиш жоизки, иккинчи жаҳон уруши даврида денгиз порти сифатида катта стратегик аҳамиятга эга бўлган Плимут шаҳри фашистлар авиацияси томонидан аёвсиз бомбардировка қилинган эди.

Янги ташкилот

Тан олинмаган Приднестровье республикаси парламенти спикери Евгений Шевчук ташқи разведка хизматини ташкил қилиш тўғрисидаги қонун лойиҳасини ишлаб чиқди. Корреспондент.net ахборот агентлигининг хабар беришича, 2 апрель кунги ушбу қонун лойиҳаси парламентнинг хавфсизлик, мудофаа ва тинчликпарварлик фаолияти қўмитасида муҳокамадан ўтди. Янги давмда Приднестровьеда ташқи разведка фаолиятини олиб бориш юзасидан ҳуқуқий база мавжуд эмас, бу вазифа республика давлат хавфсизлиги вазириликка юклатилган. Қонун лойиҳасида янги хизматнинг иш механизми аниқ белгилаб ўтилган. Унда баён этилишича, бу ташкилот шахс, жамият ва давлатни ташқи таъжовулардан ҳимоя қилади.

2007 йилнинг январь ойида Приднестровье парламенти Молдова республикаси билан умумий давлатни ташкил этиш тўғрисидаги таклифни рад этди. 2006 йилнинг сентябрда ўтказилган референдумда эса 97 фоиз аҳоли мустақиллик ва кейинчалик Россия таркибига қўшилиш учун овоз берган.

ТОКСИКОМАН АБОРИГЕНЛАР

Кейинги йилларда Австралия аборигенлари орасида токсикоманиянинг кенг тарқалиши «яшил қитъа» ҳукуматини жиддий ташвишга сола бошлаган эди. Шу боис улар яшайдиган ҳудудларга ёқилган қўйиш тармоқларига махсус — «Oral» токсинсиз бензини тарқатилдиغان бўлди, дея хабар беради The Daily Telegraph агентлиги.

Аборигенлар мамлакат аҳолисининг икки фоизини ҳам ташкил этмаса-да, улар

яшайдиган резервациялардаги криминоген вазиет юқорилиги сақланиб турибди. Бунга улар орасидаги ишсизлик ва турмуш даражасининг пастлиги сабаб қилиб кўрсатилмоқда. Ҳукумат бензин ҳилдлашга муқаддидан кетаётган аборигенларнинг саломатлигини тиклаш учун йилига 79 миллион доллар сарфланганлигини маълум қилган эди. Резервацияни «Oral» токсинсиз бензини билан таъминлаш учун эса 17 миллион доллар сарфланар экан.

Ҳарқалай, токсинсиз бензиннинг киритилиши айрим абориген қабиалари орасида токсикоманларнинг кескин камайишига олиб келмоқда дейилади хабарда.

Қимга маъқул, қимга йўқ

БМТ хавфсизлик кенгаши Косово муаммосининг муҳокамасида Косово президенти Фатмир Сейдию иштирокини чегаралаб қўйишга қарор қилди, деб хабар қилади РИА новости ахборот агентлиги. Сейдию эндиликда ушбу масалалар бағишланган фақатгина норасмий учрашувларда иштирок этди ва овоз бериш ҳуқуқидан маҳрум этилди: Ундан фарқли ўлароқ, Сербия Бош вазири Воислав Коштуница овоз бериш ҳуқуқига эгадир.

Эслайтиб ўтагимиз, Косово мустақиллигини талаб қилаётган Косово албанлари ҳамда ушбу ҳудудни Сербия таркибиди олиб қўлишга ҳаракат қилаётган серб ҳукумати ўртасидаги музокаралар боши берк кўчага кириб қолган, БМТнинг Косоводаги комиссари Марти Ахтисари 2007 йилнинг январь ойида Косово муаммосини ҳал этишда, ўзининг шахсий режасини таклиф этганди. Кейинроқ эса Сербия парламенти муаммони бартараф этишда ёрдам бераолмаслигини рўкач қилиб Ахтисари режасини рад этди. Шундан сўнг Россия Ташқи ишлар вазири Сергей Лавров агарда Ахтисари режани ишлаб чиқишга қўрби етмаса, бу ишни бошқа одамга юклаш лозимлигини таъкидлаб ўтди. Епик эшиклар ортида ўтказилмаган муҳокамалар бошлангунга қадар Сербия Бош вазири Воислав Коштуница Ахтисарининг режасини серблар манфаатларига умуман тўғри келмаслиги, режада фақатгина албанлар фикри билдирилганлиги хусусида гапириб ўтди. Фатмир Сейдию эса аксинча Марти Ахтисари таклифларини тўлиқ қўллаб-қувватлашни айтиб ўтди.

Суннат муаллим кенжа қизини узатапти. Ким нима десан, тўй қилишни камбағалга чиқарган. Бой одам тўйида бир йилда, камбағал беш-ўн йилда топангани тўйи сочади. Шунгами, камбағалнинг тўйи тўйи бўлади.

Айри зардоли остидаги чорпорада ўтирган чолларнинг ҳангомасини ўртачароқ шафтолидай келадиган ўриқларнинг ерга парсиллаб тушиши узиб-узиб қўяди. Бир нафас галдан тўхтаган эзма чоллар ерга тушиб, данаги бир бўлак, эти бир бўлак бўлиб қолаётган меваларга қараб тамшаниб қўйишади. Таралган ширгимтил ис иштахасини кўзгади шекилли, дастурхондаги хозиргина юви келтирилган меваларга бирварақайга қўл узатишади.

Пойғароқда ўтириб олиб ҳеч кимга гап бермаётган Сўхроб бобо елкасини қисиб ҳиринглайди:

— Бу маллимнинг ўчи бор бизда! Бир қўрқитай деб атай шу ерга жой қилган!

Галга қўшилмайгина ўтирган Иззат бугалтир бир ғимирлаб олиб оғиз жуфтлайди:

— Кувё бола нима иш қилар экан?

Кўча бошидан чўзиб-чўзиб сигнал бериб келаётган машиналарнинг шовурдида унинг саволи жавобсиз қолади.

Осойишта тўйхона бирдан жонланади. Бесаранжом хотин-халаж, томошаталаб бола-чақа дарвоза томон шошади.

Қатор-қатор машиналар тўғри келган жойга қантарилиб, улардан узун қисқа бўлиб олифтанома кувё журалар тушиб келишади. Атрофга белпосдан кўз ташлаб сигарет тутатаётган йигитчалар кувё йигит ўтирган машина олдида тўғланиб олишади.

Оппоқ «Нексия»дан тушган уч-

тўрт аёл бироз солланиб туришган, қудагайларнинг қистови билан ичкари кириб кетишади.

Дарвоза томондан Отабек мулла-нинг қораси кўринади. У чорпорада ўтирган чоллар томонга йўл солади. Қисқа дуои фотиҳадан сўнг узилиб қолган сўхрат янгидан бошланади.

— Гап жилловини яна қўлга олган Сўхроб бобо одатига кўра мулла Отабекни саволга тутиб бошлайди.

— Бир нимани сўрайман деб юрдум, хозир эслаяманманда. Хў-ўш, бу, нико қийиш ўзи ким-

да бир жигит бир аялни хотин қилиб олиси бўганда нико қиядиган одам топилмаганакан.

— Фарғона томонларда-я? — Лукма ташлайди боя гапи бўлиниб изза бўлган чол.

— Сен гапни эшит, — Сўхроб бобо уни яна жерқийди. — Илми борлар бўса бўгандир, лекин кўржкан-да! Билсан, узамонда мулламан деган одам кулогини ушлаб кетган. Отам раҳматли қараса, боляги жигитимнан аял никоси қилиб кетадиган. Шарғта ўртадан чикиб ўзи никосини қийиб ташлабди.

УНИТИШИ

Шавкат Ёдоров

ларга буяорилган?

— Ҳар сафар шуни сўрайсиз-а, Сўхроб бова, — дейди мулла Отабек кулиб.

— Бенамоздан бошқа лубой одам нико қийса бўлади, фақат маъни-сини билса бўлди, — гапга аралашади чоллардан бири.

— Сен гапга аралашма, — тенг-қурининг гапини кесади Сўхроб бобо, — нико бир қасамдай гап, ҳар кимам ўқийверса дуруст бўмайди. Ҳа-а, бир нимага тушунмайман. Отам раҳматли Фарғона каналда «баталон» бўлиб кеганиди, бир гапи эсимдан чикмайди...

Чоллар «яна эски гапни бошлади» дегандай бир-бировларига қараб илжайишади. Дадилроқлари ҳатто томоқ қириб ҳам қўйишади. Сўхроб бобо эътибор қилмай давом этади:

— Уша маҳали, канал қурилиши-

— Билган бўлса ўқиган-да... — атайин яна унинг жигига тегади тенқури.

— Мен нима деяпман, отам нико қийиб юрган бўмаганакан. Ўзининг айтишича, олдин икковининг розилигини сўрапти. Сўғин бир коса сув қуйиб, «қулух валлоху аҳад»ни етти қайтариб, «энди ҳалол» деб юборибди. Раҳматли, то ўлганча шуни ўйлаб кетди. Ўзинияммас, боляги жигит минан аялни қўйлаб кетди, бенико қомадимман деб.

Чоллар ҳар доимғидай бир муддат жимиб қолишади.

— Ўзбек бўганаканми? — сўрайди ниҳоят чоллардан бири.

— Ким?

— Бояғи жигитни айтаман?

— Ўзбекдир-тажикдир, бир му-суддонини боласи бўган-да, — дейди анаси қотган Сўхроб бобо. Сўнг мулла Отабекка юзланиб

сўрайди: — Шунинг жавоби нима бўлади, мулло улим? У энди-энди қарилмакни бўйнига олиб чоллар даврасига бугун қўшилган Иззат бугалтирга «гапни эшит» дегандай қараб олади.

Мулла Отабек ҳам жавобга шоммайди. Ёнидаги қарилардан нажот кутади, садо бўлмагач, илжайиб, ўзини ўйлаётган солади. Шу пайтда ичкаридан хабарчи келади: никоққийиш маросимини бошлаш керак. Мулла Отабекни ҳовли этағидаги уй томон бошлаб кети-

ди. Илкис ўрнидан туриб чорпора-нинг зинасигаам қарамай ерга оёқ ташлади. Пойабзалини қиди-риб бироз каловалини тўрди. Бир қатор терилган қовушлар ораси-дан туфлиссини топиб оёғига илди. Сўнг чолларнинг «ҳай-ҳай, нима гап», деганигаам қарамай жунаб қолди.

Чолларнинг гурунғидан файз кетди.

— Одам бола-чақадан тинмаса қийнақан, — салмоқлаб гап бошлади Сўхроб бобо.

— Катта ули ҳалиям бедаракма?

— сўради тўрда ўтирган жиккак чол.

— Бедаракликка-ку бедаракмас,

ўрисинг юртида юрганмиш. Ўн йил бўлди-ёв, ота-онам бориди деб бир йўқламайди. Дарди ичиди бугалтир-нинг.

— Кенжаси яна қамалди деб эшитдим?

— Муштдайдини нашавадн бўган боладан нима кутсан бошқа. Қизини айт, бир рўзгорни гуллатади-ган аял. Яна эрдан қайтиб кепти.

— Шундай одамнинг болалари беҳосият чикди-а, Сўхроб? Уч бо-ланинг бироями одам бўмайди.

— Бари ҳаром едиргандан.

— Худодан кўрк, Сўхроб. Бугал-тир комунис бўган, кўп ҳаром ема-ган...

Дарвоза томонда кампирини суд-рагандай олиб келаётган Иззат бугалтир кўриниб, чолларнинг гапи узилди. Бугалтир кампирини етак-лаб, тўппа-тўғри келин-куёвга никоҳ ўқилаётган уйга томон кетгани чол-ларни безовталаб қўйди.

Чоллар имиллаб етиб келганда хона ўртасида Иззат бугалтир бир нуқтага тикилган қўйи ҳайкалдай ўтирар, кампирни эса елкалари сил-кини-силкиниб йилғарди. Мулла Отабек қирават унинг никоҳ дуосини ўқир, ўқигани сайин унинг кўзлари-дан ҳам ёш қуйиларди.

Турфа олам, турфа одамлар

Қон гуруҳининг аҳамияти йўқ

Копенгаген университети профессори Хенрик Клаузен бошчилигидаги халқаро илмий гуруҳ кишиларга қон қуйишга оид илмий янгилик яратдилар. Эндодилқда гуруҳларга қараб қон қуйишга ҳожат қолмайди. Маълумки, II - қон гуруҳида А, III-гуруҳда В, IV-гуруҳда АВ антиген-лари мавжуд бўлади. Олимлар ушбу антиген-ларни зарарсизлантирув-чи ферментларни яратиш-га муваффақ бўлдилар.

Қон гуруҳи мос келмай-диган донордан олинган қон қуйилганида кишида имун реакциялар вужудга келади. Фақатгина I - гуруҳга ман-суб қон ҳамма кишиларга бирдай мос келаверади. Чун-ки ушбу қон гуруҳида А ва В антигенлари умуман мавжуд бўлмайди. Хенрик Клаузен бошчилигидаги олимлар бошқа қон гуруҳларидаги А ва В антигенларини зарар-сизлантириш-ун турли зам-

буруғ ва бактерияларнинг 2500та ферментларини сино-вдан ўқаздилар. Ниҳоят улар ҳар қандай қонни I- гуруҳқонига айлантириш им-кониятини берувчи гликози-дазларнинг иккитасини яра-тишга муваффақ бўлдилар.

Дунё томида туриб уй билан...

Рақобат компанияларини нималарга бошламайдидейсиз? Узини реклама қилиш учун улар ҳар қандай катта харажатлардан тап тортмайдилар. Ҳаманинги эътиборини тортадиган реклама уюштириш эса унча-мучаннинг қўлидан келавермайди. Motorola компанияси дунё томидаги шахс билан чўнтак телефони орқали алоқа ўрнатиш тажрибасини сынаб кўрмоқчи. Британиялик альпинист Род Бейдер шу йилнинг май ойида Эверест чўққисига шимолий тарафдан чиқишни режа-лаштирган. Motorola компанияси эса Хитойнинг чўққи кўриниб турадиган худу-дига узатиш қўрилмасини ўрнатишни ўз зиммасига олган. Агар альпинистнинг омади келиб, ҳаво мўътадил бўлиб турса у илк бора чўнтак телефони орқали Эвер-ест чўққисига туриб алоқага чиқади.

Ўтганларнинг охирати обод бўлсин!

Бухоро вилоят прокуратураси жамоаси Ромитан туман прокурори Олим Юлиевга падари бузруквори

Олтин ЮЛИЕВнинг ҳамдардлик изхор қилади. Бу оғир жудолик кунларида унга ва яқинларига сабр-бардош тилайди.

РЕКЛАМА

«ФАРМЕД САНОАТ» хусусий корпораси

МАЪЛУМ ҚИЛАДИ

Ҳурматли истеъмолчи!

Биз сизнинг ишончингизни юқори баҳо-лаган ҳолда «**РИНЗА таблеткалари** №10» дори воситасининг келиб чиқиши номаъ-лум, оригинал дори воситасига жуда ўхшаш қалбаки нусхаларини сотиб олишдан огох-лантирмоқчимиз.

«РИНЗА ТАБЛЕТКАЛАРИ №10» ДОРИ ВОСИТАСИНING ФАҚАТГИНА ОРИГИНАЛ НУСХАСИ ГРИПП ВА ШАМОЛЛАШГА ЁРДАМ БЕРАДИ! ЎЗ СОҒЛИГИНГИЗНИ АСРАНГ!

Сизнинг ишончингиз — миллий ишлаб чиқарувчилар учун асосий кўмақдир!

ИККИ ЙИЛДАН БУЁН РИНЗА ТАБ. №10 ДОРИСИ ЎЗБЕКИСТОНДА ГРИПП ВА ШАМОЛЛАШГА ҚАРШИ 1-РАҚАМЛИ ВОСИТА ҲИСОБЛАНАДИ

Энди РИНЗА таб. №10 голограмма билан

2007 йил 12 февралдан эътиборан «Pharmed sanoat» хусусий корпораси дорининг аслини ва истеъмолчи ҳуқуқларини ҳимоя қилиш мақсадида уни **ГОЛОГРАММА** — ҳимоялаш тизимини қўллаган ҳолда ишлаб чиқармоқда. **ГОЛОГРАММА** дори қутисининг ҳар икки томонида жойлашган.

Сизларга ҳаммаша омонлик тилаймиз!

МУРОЖААТ УЧУН ТЕЛЕФОНЛАР: 399-55-00; 175-75-00

Huquq

yuridik gazeta

To'g'rischi:

O'zbekiston Respublikasi Bosh prokuraturasi

Bosh muharrir:

Jahongir MAKSUMOV

Tahrir hay'ati:

Yusupboy G'OIPOV, Bahriiddin VALIYEV, Baxtiyor NAZOROV (Bosh muharrir o'rinbosari), Svetlana ORTIQOVA, Tohir MALIK, Sherzodxon QUDRATXO'JAYEV, Fozil MAMASHARIPOV (mas'ul ko'lib)

Tahririyat manzili:

Toshkent shahri, Yahoo G'ulomov ko'chasi, 66-uy.

Telefon: 133-98-82, 133-10-53.

E-mail: huquq97@mail.ru

Faks: 133-64-85, 133-10-53.

Gazeta O'zbekiston Respublikasi matbuot va axborot agentligida 0188-raqam bilan ro'y xatga olingan. Nashr ko'rsatkichi — 231

Tahririyatga kelgan qo'lyozma va suratlar egalariга qaytarilmaydi. Mualliflarning fikrlari tahririyat fikridan farqlanishi mumkin. Nashrimizdan ko'chirib bosilganda «HUQUQ»dan olinganligi ko'rsatkichi shart. Tjarat ahamiyatiga molik materiallar ** belgisi ostida chop etiladi.

Buyurtma G — 395, 23 580 nusxada bosildi. Gazeta tahririyat kompyuter bazasida terildi va sahifalandi. «HUQUQ» original maketi.

Navbatchi muharrir: Z.MAMADALYEV

Musahhih: A.MUSTAFOYEVA

Gazeta «Sharq» NMK bosmaxonasida ofset usulida chop etildi. Korxon manzili: Toshkent shahar, Buyuk Turon ko'chasi, 41-uy.

Bosmaxonaga topshirish vaqti: 20.00. Topshirildi: 22.30 1 345 678

Gazeta haftaning payshanba kunlari chiqadi.

Sotuvda erkin narxda